

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo

**IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU
KJKP „RAD“ d.o.o. SARAJEVO
ZA 2022. GODINU**

Sarajevo, april 2023. godine

Sadržaj

1. UVOD.....	5
1.1 Sažetak poslovanja preduzeća	5
1.2 Misija Preduzeća	7
1.3 Vizija Preduzeća.....	7
1.4 Strateški ciljevi Preduzeća.....	7
2 OSNOVNE INFORMACIJE O PREDUZEĆU	7
2.1 Općenito o Preduzeću.....	7
2.2 Organi i organizacione struktura Preduzeća.....	8
2.3 Djelatnosti Preduzeća	8
2.4 Lokacije i infrastruktura	9
2.5 Resursi.....	9
2.5.1 Ljudski resursi.....	9
2.5.2 Deponija otpada Smiljevići.....	10
2.5.3 Asfaltna baza.....	11
2.5.4 Saobraćaj u mirovanju.....	11
2.5.5 Mehanizacija.....	11
3 KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA.....	11
4 OSTVARENI REZULTATI POSLOVANJA PO OSNOVNIM JEDINICAMA.....	12
4.1 Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica	12
4.1.1 Radna jedinica za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica.....	14
4.1.2 Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica.....	16
4.1.3 Radna jedinica Mehanizacija.....	20
4.2 Deponija "Smiljevići"	20
4.2.1 Prostor za odlaganje komunalnog otpada	21
4.2.2 Projekti na deponiji.....	21
4.3 Asfaltna baza	25
4.4 Služba za održavanje i prateću podršku	26
4.4.1 Odjeljenje za srednje i velike popravke mehanizacije.....	26
4.4.2 Odjeljenje za održavanje i servisiranje mehanizacije	27
4.5 Komunalni redari.....	28
4.6 Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove	30
4.6.1 Broj radnika, kvalifikaciona struktura i obuka	30
5 IZVJEŠTAJ KAPITALNIH ULAGANJA U 2022. GODINI	31
5.1 Kapitalni projekti u 2022 godini.....	33
6 IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU	38
6.1 Prihodi.....	38
6.2 Troškovi i rashodi.....	43
6.3 Finansijski rezultat	52
6.3.1 Pokazatelji analize finansijskih izvještaja.....	57

Spisak tabela

Tabela 1 Broj i kvalifikaciona struktura ljudskih resursa po organizacionim cjelinama zaključno sa 31.12. 2022. godine.....	10
Tabela 2 Pregled parking mjesta.....	11
Tabela 3 Pregled i starosna struktura mehanizacije.....	11
Tabela 4 Pregled osnovnih pokazatelja poslovanja.....	12
Tabela 5 Pregled prikupljanja i zbrinjavanja otpada sa planiranim resursima u 2022. godini.....	13
Tabela 6 Pregled realizovanih aktivnosti čišćenja i pranja javnih saobraćajnica, održavanja zelenih površina u općini Ilijaš i čišćenja divljih deponija u 2022. godini.....	16
Tabela 7 Pregled realizovanih aktivnosti u 2022. godini.....	17
Tabela 8 Tabelarni pregled ostvarenog obima radova Zimske službe u 2022. godini.....	18
Tabela 9 Tabelarni pregled broja dana sa temperaturama iznad/ispod nule i visine snijega u izvještajnom periodu.....	19
Tabela 10 Tabelarni prikaz broja dana sa stepenom pripravnosti po mjesecima u 2022. godini.....	19
Tabela 11 Prikaz realizovanih aktivnosti na Deponiji Smiljevići za 2022. godinu.....	21
Tabela 12 Prikaz baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici u okviru deponije Smiljevići za 2022. godinu.....	23
Tabela 13 Pregled vrste i količine prikupljenog otpada na reciklažnim dvorištima za 2022. godinu.....	24
Tabela 14 Pregled izdvojenog reciklažnog otpada na u reciklažnom dvorištu pripremljen za dalju reciklažu.....	24
Tabela 15 Prikaz uhvaćenih pasa u Kantonu Sarajevo.....	25
Tabela 16 Prikaz realizovanih aktivnosti na Asfaltnoj bazi u 2022. godini.....	26
Tabela 17 Pregled ostvarenih aktivnosti za 2022.god.....	27
Tabela 18 Pregled ostvarenih poslova održavanja i servisiranja mehanizacije u 2022. godini.....	27
Tabela 19 Pregled ostvarenih aktivnosti na poslovima komunalnih redara u 2022. godini.....	29
Tabela 20 Pregled broja radnika po kvalifikacionoj strukturi u 2022. godini.....	30
Tabela 21 Prikaz radne snage po pogonima/sektoru u 2022. godini.....	30
Tabela 22 Prikaz savršavanja/obuke na koje su upućivani radnici u 2022. godini.....	31
Tabela 23 Tabelarni pregled kapitalnih ulaganja iz vlastitih sredstava u 2022. godini.....	31
Tabela 24 Pregled kapitalnih ulaganja - Investicije u toku iz vlastitih sredstava 2022. godini.....	32
Tabela 25 Pregled kapitalnih ulaganja - Investicije u toku iz tuđih izvora 2022. godini.....	32
Tabela 26 Pregled kapitalnih ulaganja iz tuđih izvora u 2022. godini.....	32
Tabela 27 Pregled završenih projekata u 2022. godini.....	33
Tabela 28 Tabelarni prikaz strukture ostvarenog prihoda.....	38
Tabela 29 Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu.....	38
Tabela 30 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica.....	39
Tabela 31 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica.....	40
Tabela 32 Prihod R.J. Saobraćaj u mirovanju.....	41
Tabela 33 Prikaz ostalih prihoda i dobitaka u 2022. godini.....	42
Tabela 34 Prihod Zajedničke komunalne potrošnje.....	42
Tabela 35 Struktura naplaćenog vanrednog prihoda u 2022. godini po vrstama usluga je sljedeća.....	43
Tabela 36 Troškovi i rashodi.....	44
Tabela 37 Prikaz utrošenih količina sirovina za proizvodnju asfalta u 2022.godini uporedivo sa 2021. godinom.....	45
Tabela 38 Prikaz cijena sirovina za proizvodnju asfalta u 2022.godini uporedivo sa 2021. godinom.....	45
Tabela 39 Prikaz utrošenih količina i vrijednosti posipnog materijala u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom.....	45
Tabela 40 Prikaz cijena posipnog materijala u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom.....	46
Tabela 41 Pregled potrošnje goriva i maziva u 2022. godini uporediv sa prethodnom godinom.....	46
Tabela 42 Pregled potrošnje goriva po mjestu nastanka u 2022. godini uporedivo sa 2021. godinom.....	46
Tabela 43 Struktura troškova sitnog inventara, alata, auto guma i HTZ opreme u 2022. godini.....	47
Tabela 44 Plate i naknade plata u 2022. godini.....	47
Tabela 45 Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika.....	48
Tabela 46 Ostale naknade radnicima.....	48
Tabela 47 Struktura nematerijalnih troškova u 2022. godini uporedivo sa prethodnom godinom.....	50
Tabela 48 Pregled troškova osiguranja u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom.....	50

Tabela 49 Pregled troškova PTT usluga ostvarenih u 2022. godini uporedivi sa 2021. godinom	51
Tabela 50 Pregled troškova poreza, naknada, taksi i drugih dažbina u 2022. godine	51
Tabela 51 Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	52
Tabela 52 Finansijski rezultat	52
Tabela 53 Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine	52
Tabela 54 Najveće obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2022. god.	55
Tabela 55 Stepen naplate.....	55
Tabela 56 Prikaz stepena naplate po djelatnostima u 2022. godini uporedive sa prethodnim godinama...	55
Tabela 57 Tabelarni prikaz tuženih sa 31.12.2022. godine.....	56
Tabela 58 Tabelarni prikaz ročnosti potraživanja na dan 31.12.2022. godine.....	56
Tabela 59 Pregled većih dužnika (vanredni kupci) na dan 31.12.2022. godine	56

1. UVOD

Izvještaj o poslovanju za 2022. godinu Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća RAD d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Preduzeće) sačinjava se u skladu sa propisanom zakonskom obavezom. Poštujući Zakonom propisani sadržaj ovoga dokumenta, u Izvještaju o poslovanju za 2022. godinu se objedinjuju i prezentiraju ostvareni rezultati iz protekle poslovne godine sa svim bitnim činjenicama. Izvještaj za period januar – decembar 2022. godine predstavlja sumaran pregled ostvarenih pokazatelja usluga i proizvodnje Preduzeća po organizacionim cjelinama za period 01.01.-31.12.2022. godine.

Poslovanje se odvijalo u uslovima rasta cijena osnovnih životnih namirnica i povećane inflacije. Rast cijena i inflacija koja bilježi decenijske rekorde su doveli do značajnog udara na životni standard građana i poslovanje privrednih subjekata na području Kantona Sarajevo što je imalo odraza na realizaciju svih planiranih poslovnih ciljeva iz 2022 godine,

Izvještaj o poslovanju Preduzeća za 2022. godinu sadrži sve Zakonom propisane dijelove, inkorporirane u tematski povezane sadržajne cjeline u jedinstven dokument. S tim u vezi, a u skladu sa članom 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, sadržaj Izvještaja o poslovanju obuhvata objektivni prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava.

1.1 Sažetak poslovanja preduzeća

Preduzeće je u 2022. godini ostvarilo stabilne poslovne rezultate koji su nastavak provođenja postavljenih strateških ciljeva.

Preduzeće je u 2022. godini, koju je obilježilo enormno povećanje cijena na svjetskom i domaćem tržištu, velikim i istrajnim zalaganjem organa upravljanja i svih radnika ostvarilo pozitivan finansijski rezultat odnosno dobit prije oporezivanja koja iznosi 251.311, KM što predstavlja povećanje od 250 % u odnosu na 2021 godinu kada je ista dobit iznosila 97.863 KM.

Ukupni prihodi su u 2022. godini iznosili 44,16 miliona KM i za 5 % su veći u odnosu na 2021. godinu kada su ostvareni u iznosu od 41,6 miliona KM. Ukupni rashodi su u 2022. godini bili za cca 2,4 miliona KM veći u odnosu na 2021. godinu što je posljedica povećanja izdataka za plate radnika u iznosu od cca 2,4 miliona KM. Do povećanja izdataka za platu je došlo primjenama odredaba granskog kolektivnog ugovora iz oblasti komunalne privrede u Kantonu Sarajevo za 2022. godinu.

Preduzeće je u 2022. godini ostvarilo naplatu potraživanja za prikupljanje, odvoženje i deponovanje komunalnog otpada veću za 1,5 miliona KM ili 5,7 % više u odnosu na 2021. godinu.

Ukupni kapital Preduzeća na kraju 2022. godine iznosi cca 43,4 miliona KM i veći je za 1,9 miliona KM ili 4,6 % u odnosu na kraj 2021. godine.

Preduzeće je u 2022 godini izradilo i usvojilo novi Pravilnik o radu sa Sistematizacijom radnih mjesta, čime je izvršena reorganizacija Preduzeća. Izrada prijedloga Sistematizacije je sačinjena nakon utvrđene finansijske analize Preduzeća i analize poslovne aktivnosti u svim organizacionim cjelinama u Preduzeću, uzimajući u obzir da je osnovna djelatnost Preduzeća od javnog interesa, odnosno prikupljanje, odvoženje i deponovanje komunalnog otpada.

Organizacija Preduzeća utvrđena s ciljem kvalitetnije i djelotvornije organizacije rada, s ciljem veće efikasnosti i produktivnosti u radu i pružanju usluga od javnog interesa. Treba istaći da je ista urađena u skladu sa analizom rada i preporukama datim od strane Pricewaterhouse Coopers d.o.o. Sarajevo i konsultantske firme Lucid Linx iz Sarajeva, u okviru projekata "Jačanja integriteta javnih preduzeća" putem kojeg je Vlada Kantona Sarajevo pružila podršku javnim preduzećima u formulisanoj seta mjera usmjerenih ka unapređenju poslovanja i jačanju integriteta u javnom sektoru.

Preduzeće je novom sistematizacijom organizovano kroz jedan Pogon i Sektor i to Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica i Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove. Novom sistematizacijom radnih mjesta je utvrđeno ukidanje Pogona Održavanje i Pogona građevinsko održavanje i izgradnja javnih saobraćajnica, odnosno brisane su funkcije i radna mjesta izvršnog direktora za održavanje i izvršnog direktora za građevinsko održavanje i izgradnju javnih saobraćajnica, a koje su se u praksi pokazale nepotrebnim.

Tokom 2022. godine Preduzeće je usvojilo akte iz oblasti finansija, kojima su regulisana pojedina pitanja od značaja za zakonito poslovanje, što je od velike važnosti na unapređenju poslovanja Preduzeća i primjenu pozitivnih zakonskih propisa.

Takođe u periodu 2022. godine akcenat je stavljen na izradu općih akata kojima je uređena sistemska prevencija, suzbijanje i borba protiv korupcije u Preduzeću, a sve u skladu sa važećim zakonima i drugim aktima. (PLAN INTEGRITETA I PRAVILNIK O PREVENCIJI I SUZBIJANJU KORUPCIJE)

Jedna od bitnih aktivnosti koje su pokrenute i dijelom urađene tokom 2022. godine jeste i otklanjanje nedostataka vezanih za kvalifikacije koje su navedene i koje su bile osnov za negativno mišljenje eksternog revizora za 2021. godinu. S tim u vezi usvojen je Plan aktivnosti sa rokovima za otklanjanje nedostataka koji su navedeni u izvještaju. Aktivnosti su urađene što je na kraju rezultiralo boljom ocjenom odnosno bile su osnov za mišljenje s rezervom nezavisnog revizora za izvještajnu godinu.

Ističemo da je tokom 2022. godine došlo do velikih povećanja cijena na tržištu što je uslovilo i donošenjem Revidiranog plana poslovanja u skladu sa zakonskim odredbama.

U 2022. godini Preduzeće je nabavilo 5 vozila neophodnih za poslove prikupljanja i odvoza komunalnog otpada u vrijednosti od cca 1,2 miliona KM. Finansijska sredstva za nabavku neophodnih vozila su obezbjeđena od strane Vlade Kantona Sarajevo i lokalne zajednice. Ova nabavka kao i povećanje broja kontejnera i kanti za prikupljanje otpada stvorili su osnovu za povećanje kvaliteta osnovne usluge Preduzeća u 2022.g.

Preduzeće je u 2022 godini akcenat stavilo na postizanje dugoročne efikasnosti u poboljšanju sistema upravljanja otpadom. Stoga je Preduzeće započelo uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada - **Projekat: „Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo“** - koji se realizuje uz pomoć Češke razvojne agencije, a provode ga NVO People in Need i Dekonta d.o.o. Sarajevo. Opšti cilj ovog projekta je doprinijeti poboljšanju uslova života i zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo jačanjem sistema upravljanja čvrstim otpadom kao i povećanjem svijesti o važnosti zaštite okoliša, posebno usredotočene na odvajanje i recikliranje otpada. Projekat je naročitu pažnju posvetio podizanju kapaciteta znanja radnika i menadžmenta KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo. Sam projekat se realizuje kroz 3 faze koje se odnose na jačanje kapaciteta Preduzeća u oblasti upravljanja otpadom zatim jačanje veze između privatnog i javnog sektora u BiH kroz potencijalnu saradnju u vidu reciklaže, odvoza i upravljanja otpadom te potencijalnom ponovnom korištenju recikliranog otpada u proizvodne svrhe a rezultiraće izradom Studije o upravljanju otpadom u KJKP „RAD“ Sarajevo tokom 2023. godine.

Također je tokom 2022. godine nastavljena realizacija Projekta „**Opština sa nula otpada – Centar**“ i „**Opština sa nula otpada – Ilijaš**“ koji se finansira sredstvima Evropske unije u okviru IPA programa prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014-2020 sa ciljem postizanja dugoročne resursne efikasnosti u sektoru upravljanja otpadom.

Tokom 2022. godine započela se realizacija Projekta „**Podizanje javne svijesti o značaju pravilnog postupanja s otpadom**“ koji se realizira kroz ostvarenu saradnju između Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo.

Projekat: „Uspostava reciklažnog dvorišta u krugu KJKP „RAD“ – KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo“ je realizovan u 2022. godini i predstavlja zajedničku saradnju na uspostavi reciklažnog

dvorišta u krugu Preduzeća između KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo i javnih operatera u sistemu upravljanja otpadom u FBiH. Realizacija ovog projekta je izuzetno zapažena, jer se izgradnjom reciklažnog dvorišta rješava problem odlaganja otpada pored kontejnera kao i stvaranje mini deponija pored istih, što doprinosi povećanju javne higijene u glavnom gradu.

Planirani ciljevi za 2022. godinu uglavnom su ostvareni i uzimajući u obzir sve pokazatelje poslovanja, 2022. godinu možemo ocijeniti kao dobru poslovnu godinu, jer su, bez obzira na negativne tendencije u okruženju redovno izmirene sve obaveze.

Pogon Javna higijena obavljao je poslove u skladu sa Programom rada na uslugama prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada i kolektivne zajedničke potrošnje na području Kantona Sarajevo.

Sektor za ekonomsko pravne poslove obavljao je sve potrebne aktivnosti kako bi Pogoni svoje funkcije obavljali bez smetnji.

Finansiranje usluga se odvijalo i ove godine po cijenama koje su znatno ispod ekonomskog nivoa, i koje su obezbijedile nivo likvidnosti za uredno izmirenje obaveza prema radnicima i prema državi, dobavljačima, ali nedovoljno za planirane investicije koje su bile neophodne za nesmetan proces rada. Ovdje posebno napominjemo činjenicu da cijene prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada nisu mijenjale od Preduzeću od 1998. godine a troškovi poslovanja su od tada porasli.

1.2 Misija Preduzeća

Misija Preduzeća je uspješno obavljanje javnih, komunalnih usluga i upravljanje infrastrukturnim objektima dodjeljenim zakonskim propisima i odlukama osnivača ili posebnim sporazumima i ugovorima sa zainteresovanim stranama.

1.3 Vizija Preduzeća

Ostati stabilno javno komunalno Preduzeće koje ispunjava očekivanja osnivača i korisnika javnih, komunalnih usluga te biti primjer efikasnosti u obavljanju javnih, komunalnih usluga svima u Bosni i Hercegovini.

1.4 Strateški ciljevi Preduzeća

Strateški ciljevi Kantonalnog komunalnog Preduzeća RAD d.o.o. Sarajevo su:

- Kvalitetno pružanje komunalnih usluga u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima;
- Zadovoljstvo korisnika usluga i zainteresovanih strane;
- Pozitivno poslovanje na godišnjem nivou;
- Kontinuirano poboljšanje i ulaganje u dalji razvoj komunalnih usluga, jačanje ljudskih resursa i infrastrukture, povećanje efikasnosti procesa, smanjenje negativnih učinaka na okolinu te uvođenje naprednih tehnologija.

2 OSNOVNE INFORMACIJE O PREDUZEĆU

2.1 Općenito o Preduzeću

Kantonalno, javno, komunalno preduzeće “RAD” d.o.o. Sarajevo je javno preduzeće koje pruža komunalne usluge od interesa za pravna i fizička lica, i koje svoje korjene vuče još od prvih institucionalnih organizovanja javne higijene u gradu Sarajevo. Formalno je osnovano od strane Grada Sarajevo 07. maja 1959. godine spajanjem preduzeća „Gradski putevi“ i „Gradska čistoća“, kada dobija

naziv Komunalno preduzeće za održavanje čistoće i puteva i modernizaciju puteva „Čistoća i putevi“ Sarajevo. Napokon 07. januara 1961. godine Preduzeće mijenja naziv u KP “RAD” koji je ostao i do danas.

Od tada preduzeća u kontinuitetu obavlja povjerene usluge, pa čak i u vrijeme opsade grada u periodu 1992. do 1995. godine, kada uz pomoć UNPROFOR-a obavlja vitalne javne funkcije na prikupljanju i zbrinjavanju otpada, kao i dostavi pitke vode mjesnim zajednicama sa izvorišta Sarajevske pivare.

Zadnje usklađivanje oblika organizovanja provedeno je 2005. godine nakon donošenja Zakona o javnim preduzećima, kada Skupština Kantona Sarajevo osniva KJKP “RAD” d.o.o. Sarajevo.

2.2 Organi i organizacione struktura Preduzeća

Organi Preduzeća su:

- Skupština koju predstavlja Opunomoćenik, imenuje Vlada Kantona Sarajevo
- Nadzorni odbor, imenuje Skupština Preduzeća
- Uprava Preduzeća, imenuje Nadzorni odbor, a Upravu čini direktor i dva izvršna direktora.
- Odbor za reviziju, koji imenuje Skupština Preduzeća na prijedlog Nadzornog odbora

Organizaciona struktura Preduzeća je definirana Organizacionom shemom, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta.

U Preduzeću su organizovane organizacione jedinice i to:

- a) Pogon Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica
- b) Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove

2.3 Djelatnosti Preduzeća

Djelatnosti Preduzeća su utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima u Kantonu Sarajevo i Odlukom o osnivanju Preduzeća, i iste obuhvataju komunalne djelatnosti individualne i zajedničke komunalne potrošnje:

- prikupljanje i odvoz komunalnog otpada iz stambenih i poslovnih zgrada i poslovnih prostora na deponiju;
- upravljanje sanitarnom deponijom Smiljevići i odlaganje komunalnog otpada;
- održavanje čistoće na javnim površinama;
- održavanje javnih površina;
- poslovi saobraćaja u mirovanju (dodjeljeni poslovi na upravljanju javnim parking prostorima i javnim garažama, pauk služba);
- uklanjanje snijega i sprječavanje poledica tokom zimskog perioda i sl.;
- obavljanje kafilerijskih usluga;

Pod odlaganjem komunalnog otpada podrazumijeva se obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju Smiljevići, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima.

Pod održavanjem čistoće na javnim površinama podrazumijeva se čišćenje i pranje asfaltiranih, betonskih, popločanih i zelenih javnih površina, prikupljanje i odvoženje komunalnih otpadaka sa tih površina te uklanjanje snijega i leda tokom zimskog perioda

Pod održavanjem javnih površina podrazumijevaju se dodjeljeni ili ugovoreni poslovi uređivanja i redovnog održavanja zelenih površina i javnih saobraćajnih površina.

Pod obavljanjem kafilerijskih usluga podrazumijevaju se poslovi stalnog i sigurnog uklanjanja životinja, pasa lutalica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkog otpada sa javnih površina.

Osim komunalnih djelatnosti utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima KJKP RAD d.o.o. obavlja i sljedeće djelatnosti:

- nadzor nad primjenom Zakona o komunalnoj čistoći u Kantonu Sarajevo putem Službe komunalnih redara;
- proizvodnja i prodaja asfalta;
- saniranje i izgradnja saobraćajnica;
- usluge laboratorijskih ispitivanja agregata i asfalta,

Djelatnosti Preduzeća se finansiraju:

- u dijelu zajedničke komunalne potrošnje finansijskim sredstvima planiranim godišnjim budžetom Kantona Sarajevo,
- u dijelu individualne komunalne potrošnje direktnom naplatom realizovanih usluga od fizičkih i pravnih lica,
- realizacijom i naplatom izvedenih radova dobijenih u okviru objavljenih javnih nabavki od strane kantonalnih direkcija, općina ili drugih pravnih lica,
- prodajom komercijalnih usluga i proizvoda ili iznajmljivanjem resursa fizičkim i pravnim licima,
- dobijenim grantovima Kantona Sarajevo (Program javnih investicija), grantovima općina, ili učešćem u projektima domaćih i evropskih fondova.

Programe zajedničke komunalne potrošnje donosi resorno ministarstvo zaduženo za komunalnu privredu u saradnji sa općinama u Kantonu Sarajevo i KJKP RAD d.o.o.

Cijene usluga zajedničke komunalne potrošnje donosi Vlada KS posebnim odlukama.

Cjenovnike koji se odnose na usluge saobraćaja u mirovanju takođe donosi Vlada KS na osnovu prijedloga Ministarstva saobraćaja.

Cjenovnike komercijalnih proizvoda i usluga, na godišnjem nivou donosi direktor Preduzeća na osnovu internog Pravilnika o cijenama.

2.4 Lokacije i infrastruktura

Sjedište Preduzeća je na adresi Paromlinska br.57, općina Novo Sarajevo. Na ovoj lokaciji je smješten najveći dio poslovnih objekata i infrastrukture.

Lokacija za deponovanje otpada je smještena u prirodnoj uvali kod sela Smiljevići, općina Novi Grad, na udaljenosti 7 km zapadno od sjedišta Preduzeća. Trenutno je to moderno organizovana sanitarna deponija, sa reciklažnim dvorištem i plinoelektranom, koja će u budućem periodu prerasti u Regionalni centar za upravljanje otpadom.

U sastavu Preduzeća je i asfaltna baza koja je smještena na lokaciji Bačići br. 25 u prigradskom naselju Rajlovac, općina Novi Grad. Zemljište je u vlasništvu Željeznica FBiH.

Osim navedenih lokacija Preduzeće svoje aktivnosti obavlja i u isturenim radnim jedinicama pogona Javna higijena, naplatnim centrima, javnim garažama, zatvorenim i uličnim parkinzima.

2.5 Resursi

Za obavljanje svojih djelatnosti KJKP „RAD“ d.o.o. posjeduje neophodne resurse: objekte, infrastrukturu, informacioni sistem, ljudske reurse i znanje organizacije.

2.5.1 Ljudski resursi

Ljudski resursi KJKP RAD d.o.o. i zahtjevane kompetencije planirani su Organizacionom shemom i Pravilnikom o radu Preduzeća. Sistematizacijom je predviđeno 1.230 radnih mjesta.

Trenutni broj i kvalifikaciona struktura ljudskih resursa prikazana je u tabeli 1.

Tabela 1 Broj i kvalifikaciona struktura ljudskih resursa zaključno sa 31.12. 2022. godine

Rb.	Stepen školske spremlje radnika	Broj sistemati-zovanih radnih mjesta	Broj zaposlenih			UKUPNO	Prosjeck starosti (godina)	Struktura %
			Ugovor o radu na neodređeno vrijeme	Ugovor o radu na određeno vrijeme	Ostali po ugovoru o djelu			
1.	VII	76	49	10	0	59	47,8	5,56
2.	VI	23	17	2	0	19	44,6	1,79
3.	V	23	19	1	0	20	51,9	1,88
4.	IV	270	230	13	0	243	47,5	22,90
5.	III	282	218	27	0	245	47,3	23,09
6.	II	0	0	0	0	0	0	0
7.	I	556	414	61	0	475	47,9	44,78
UKUPNO		1.230	947	114	0	1.061	47,8	100

2.5.2 Deponija otpada Smiljevići

Deponija otpada „Smiljevići“ je smještena u ulici Adema Buće br. 556. Kategorisana je kao deponija za bezopasni otpad. Na deponiji se odlaže komunalni otpad i otpad iz procesa rada sličan komunalnom otpadu (cca 165.000 tona/godišnje). Na deponiji se prima i zemlja iz iskopa koja se koristi u procesu sanitarnog odlaganja i ograničene količine građevinskog otpada od građana. Deponija Smiljevići obuhvata površinu od 65 ha. Ista se koristi još od 1960-te godine, a od 1998.god. pretvorena je u prvu deponiju sa sanitarnim odlaganjem otpada na području Bosne i Hercegovine. Deponija je ograda visokom betonskom ogradom dužine cca 3 km, sa ulaznom vagom gdje se vrši i kontrola ulaznog otpada. Procjenjuje se da je postojeći kapacitet deponije još sedam godina, a u toku je Izrada Plana područja posebnog obilježja RCUO Smiljevići čime bi se deponija proširila na 95 ha te obezbijedila kapacitete za obradu i dodatno odlaganje otpada.

Na lokalitetu deponije Smiljevići KJKP RAD d.o.o. smještena je i sljedeća infrastruktura:

- Reciklažno dvorište – izgrađeno 2018. god. smješteno je uz sami ulaz na deponiju Smiljevići, prostire se na površini od cca 3.500 m², sa natkrivenim dijelom od 1.600 m². Ispod nadstrešnice raspoređeno je 16 različitih kontejnera od 7 m³, u koje građani mogu odložiti sljedeće vrste otpada: papir i karton, PET ambalažu, plastiku, kabasti otpad, elektronski i elektronički otpad, sijalice, metalni otpad, tekstil, drvo, te automobilske gume do 4 komada. Također, unutar objekta nalazi se manja radionica za rastavljanje kabastog otpada na dijelove: drvo, tekstil, metal kako bi se isti iskoristio kao sekundarna sirovina. RD posjeduje i dvije manje prese za baliranje otpada, kao i viljuškar za pomoć pri ubacivanju otpada u kontejnere.
- Sortirница otpada – instalirana 2007. god. smještena je u kompleksu deponije Smiljevići uz glavnu internu saobraćajnicu. Veličina hale je 1000 m² i u nastavku iste izgrađeno je i natkriveno skladište za smještaj baliranog otpada od 525 m². U sortirnici je smještena linija za sortiranje otpada i presa za baliranje otpada jačine 60 t. Za manipulaciju sa otpadom koristi se viljuškar i utovarivač. Sortirница je kapaciteta 8 tona/h, a skladišni prostor može primiti do 300 tona baliranog otpada.
- Jame grobnice za zbrinjavanje životinjskog otpada – smještene su u obuhvatu deponije „Smiljevići“ uz objekat kafilerije. Prva jama grobnica je izgrađena 1997.god. a ista je popunjena i konzervirana 2001. god. Dvije jame grobnice, izgrađene 2005. god. od vodonepropusnog materijala, kružnog oblika, dimenzija 10 m dubine i 7 m širine, trenutno se koriste, a posljednja jama grobnica koja je izgrađena još uvijek nije puštena u funkciju zbog nedostatka upotrebne dozvole. U jame grobnice se odlaže životinjski otpad I i II kategorije. Na deponiji Smiljevići je planirana izgradnja još dvije kvadratne jame grobnice za koje je dobivena urbanistička dozvola, a u toku je pribavljanje dozvola za građenje. Navedeni kapaciteti jama grobnica mogu osigurati zbrinjavanje životinjskog otpada I i II kategorije za period od minimalno 20 godina, međutim u Kantonu Sarajevo neriješeno je zbrinjavanje životinjskog otpada III kategorije koje bi, u slučaju da se jame grobnice počnu koristiti za ovu vrstu otpada, smanjio kapacitet na maksimalno tri godine.

2.5.3 Asfaltna baza

KJKP RAD d.o.o. u svom sastavu ima i asfaltnu bazu sa ispitnom laboratorijom, koja je smještena na lokalitetu Bačića, ulica Bačići br. 25. Kapacitet asfaltna baze je 50 t/h. Proizvode se vrući i hladni asfalt čiji se kvalitet ispituje u vlastitoj laboratoriji.

2.5.4 Saobraćaj u mirovanju

Javni parkinzi na području Kantona Sarajevo - javna parkirališta kojima KJKP „RAD“ upravlja su:

- parkirališta sa automatskom naplatom kapaciteta 431 parking mjesta, i
- ulična parkirališta kapaciteta 1.410 parking mjesta.
- natkrivene i otkrivene garaže - KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo raspolaže sa 13 garaža od kojih se 11 nalazi na području općine Novi Grad i 2 garaže na području općine Centar, sa 2.307 pokrivenih i 1.171 otvorenih garažnih mjesta.

Tabela 2 Pregled parking mjesta

Rb.	Tip objekta za parkiranje	Broj objekata	Ukupan broj parking mjesta	Raspoloživi broj parking mjesta
1.	Natkrivene garaže	13	2.307	2.307
2.	Otkrivene garaže	9	1.171	1.171
3.	Parkirališta sa rampom i inkasantom	3	436	436
4.	Ulični parkinzi	37	1.410	1.200
UKUPNO		62	5.324	5.114

2.5.5 Mehanizacija

Tabela 3 Pregled i starosna struktura mehanizacije

TIP MEHANIZACIJE	Broj jedinica	Prosječna starost u godinama
Autosmečari	43	12
Autocisterne	11	17
Čistilice	10	12
Grajeri	4	16
Pauk- vozila	5	16
Podizači	4	25
Kiperi - Gradnja	31	20
Rolo kiperi	2	21
Mali kiperi	12	16
Zimska služba (Unimog)	23	25
Vozila za pranje kontejnera	1	11
UKUPNO	146	
RADNE I GRAĐEVINSKE MAŠINE		
Radne i građevinske mašine	23	22
Radne i građevinske mašine na deponiji	8	5
UKUPNO	31	27

3 KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA

U cilju uspješnosti poslovanja, Uprava je provodila poslovnu politiku Preduzeća primjenjujući svu zakonsku regulativu vezanu za djelatnost, kao i Statut Preduzeća. U sljedećoj tabeli dat je pregled ključnih pokazatelja poslovanja uključujući i obračun EBITDA (dobit Preduzeća nakon odbijanja amortizacije, kamata i poreza). Porez na dobit je obračunat u iznosu od 232.838 KM. Stavke koje

uvećavaju osnovicu za obračun poreza na dobit su : amortizacija garaža, kazne za prekršaje, rashodi na ime 70% iznosa reprezentacije te rezervisanja za sudske sporove i otpremnine.

Tabela 4 Pregled osnovnih pokazatelja poslovanja

Opis	JM	Ostvareno prethodna	Plan tekuća	Ostvareno tekuća	Index 6=5/3	Index 7=5/4
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
OPERATIVNI PRIHODI	KM	41.608.589	41.252.000	44.163.746	106,14	107,06
Prihodi od prodaje	KM	30.738.144	30.753.000	31.399.298	102,15	102,10
Ostali poslovni prihodi	KM	10.520.712	10.152.000	12.533.224	119,13	123,45
OPERATIVNI RASHODI	KM	39.331.141	39.042.000	41.659.780	105,92	106,7
Ukupni troškovi	KM	41.517.492	41.242.000	43.916.251	106,48	106,59
Amortizacija	KM	2.143.943	2.100.000	2.191.758	102,23	104,32
EBIT	KM	4.421.391	4.310.000	4.695.715	102,23	104,32
EBIT marža	KM	10,62	10,44	10,63	100	101,81
EBITDA	KM	2.277.448	2.210.000	2.503.957	109,95	113,30
EBITDA marža	KM	5,47	5,35	5,67	103,65	105,98
Opis						
Ukupan prihod	KM	41.615.333	41.272.000	44.167.562	106,13	107,02
Ukupni rashodi	KM	41.517.492	41.242.000	43.916.251	105,77	106,48
Dobit prije oporezivanja	KM	97.863	30.000,00	251.311	256,79	837,66
Porez na dobit	KM	35.494	-	232.838	655,99	-
Neto dobit razdoblja	KM	62.369	-	18.473	29,61	-

4 OSTVARENI REZULTATI POSLOVANJA PO OSNOVNIM JEDINICAMA

U skladu sa definisanim strateškim ciljevima Preduzeće je u 2022. godini obavljalo aktivnosti na nizu projekata koji su i realizirani, a isti su usmjereni na daljnji razvoj Preduzeća u svim djelatnostima odnosno područjima rada, unaprjeđenju uslova pružanja usluga te povećanju tehničkih kapaciteta i sve to u cilju podizanja kvalitete rada i poslovne efikasnosti.

Preduzeće je u 2022. godini izradilo i usvojilo novu sistematizaciju radnih mjesta. Izrada prijedloga nove sistematizacije radnih mjesta sa opisom poslova i radnih zadataka u KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo izvršena je nakon utvrđene analize poslovne aktivnosti u svim organizacionim cjelinama u Preduzeću, uzimajući u obzir da je osnovna djelatnost Preduzeća od javnog interesa, odnosno prikupljanje, odvoženje i deponovanje komunalnog otpada. Preduzeće je novom sistematizacijom organizovano kroz jedan Pogon i Sektor i to Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica i Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove.

4.1 Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica

Pogon Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica KJKP „RAD" d.o.o. provodi i razvija cjeloviti sistem upravljanja otpadom na području Kantona Sarajevo, na lokalitetima sljedećih općina: Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Vogošća, Ilidža, Hadžići, Ilijaš i Trnovo sa preko 430.000 stanovnika.

Osnovni poslovni cilj ove organizacione jedinice je provođenje aktivnosti na prikupljanju, odvozu i deponovanju komunalnog otpada te održavanju lokacija za privremeno odlaganje otpada, odnosno sanacija i tretman deponije Smiljevići kao i održavanje javnih saobraćajnica.

Otpad građani odlažu u kontejnere kojih je cca 10.000 u Kantonu Sarajevo, zatim u 94 podzemna kontejnera, 318 nadzemnih posuda tzv.zvona, 11.910 kanti 120 l i 7.634 kanti 240 l, kao i u plastičnim kesama u područjima gdje tehnički ne postoje uslovi za kontejnere 1.100 l ili u kućnim kantama u

određenim ruralnim područjima. U pojedinim ruralnim područjima Kantona Sarajevo zbog izrazito teških tehničkih uslova za ulazak vozila, građani otpad iznose u ulice iz kojih vozila Preduzeća prikupljaju i odvoze otpad.

U tekućoj godini izvršena je javna nabavka 65 GPS uređaja koji su ugrađeni na vozila početkom 2022. godine, te se očekuje i tačnije vođenje podataka o efikasnosti rada vozila, kao i dobivanje novih podataka na osnovu kojih se mogu poduzeti mjere za povećanje efikasnosti.

Realizacija aktivnosti na prikupljanju i odvozu neopasnog komunalnog otpada se odvijala prema Operativnom planu za 2022. godinu na području Kantona Sarajevo u tri smjene. Učestalost prikupljanja otpada je najčešće tri puta sedmično, a u centralnom i starom dijelu grada tzv. prstenu, u skladu sa Zakonom o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo, svaki dan u trećoj smjeni.

Dio prikupljenog kabastog otpada vozilima KJKP „RAD“-a je zbrinut na način da se najprije isti sortira u reciklažno dvorište, tako da se izdvajaju korisne sirovine, a tek onda ostatak odlaže na deponiju komunalnog otpada. Izdvojeni su namještaj, električna i elektronska oprema, auto-gume, plastika, karton. Izdvojeni namještaj se rastavljao na drvo, tekstil i spužvu i tako odlagao u kontejnere.

Tabela 5 Pregled prikupljanja i zbrinjavanja otpada sa planiranim resursima u 2022. godini

Rb.	VRSTA OTPADA	Ječ mj.	Ostvareno 2021.god	Plan 2022.	Ostvareno 2022.god	Index 7=6/5	Index 8=6/4
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4
1.	Otpad prikupljeni vlastitim vozilima	t	159.068	160.659	158.166	98	99
2.	Redovan odvoz	t	141.529	142.944	145.950	102	103
2.1.	Miješani komunalni otpad	t	136.535	137.901	141.294	102	103
2.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	1.775	1.793	1.926	107	109
2.3.	Građevinski otpad	t	47	47	12	26	26
2.4.	Kabasti otpad	t	1.240	1.252	967	77	78
2.5.	Nekomunalni otpad - ostali	t	1.932	1.951	1.751	90	91
3.	Vanredan odvoz	t	17.539	17.714	12.216	69	70
3.1.	Miješani komunalni otpad	t	13.792	13.930	11.149	80	81
3.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	152	154	73	47	48
3.3.	Građevinski otpad	t	21	21	5	24	24
3.4.	Kabasti otpad	t	1.103	1.114	157	14	14
3.5.	Nekomunalni otpad - ostali	t	2.471	2.495	832	33	34
KONTEJNERI ZA KOMUNALNI OTPAD	Podzemni kontejneri	kom	55	57	57	100	104
	Zvonasti kontejneri	kom	278	295	295	100	106
	Metalni kontejneri 1100 l	kom	10.000	10.200	10.000	98	100
	Plastični kontejneri 1100 l	kom	600	1100	600	55	100
	Plastične kante za dvolinijsko	kom	10.545	12.000	10.545	88	100
	Korpe za krupni otpad i otpad iz procesa rada	kom	113	123	126	102	112
	Podzemni kontejneri	kom	68	72	72	100	106
KONTEJNERI ZA ODVOJENO	Zvonasti kontejneri	kom	97	130	130	100	134
	Metalni kontejneri 1100 l	kom	870	870	870	100	100
	Plastični kontejneri 1100 l	kom	0	900	60	7	100
	Plastične kante za dvolinijsko	kom	10.545	12.000	10545	88	100
	Korpe za papir	kom	3	5	2	40	67

	Korpe za plastiku	kom			2		
	Korpe za staklo	kom			3		
	Korpe za metal	kom			3		
KONTEJNERI ZA POSEBAN KABASTI OTPAD	Korpe za kabasti otpad	kom			4		
	Korpe za građevinski otpad	kom			2		
	Korpe za cestovne gume	kom			3		
	Korpe za elektro i elektronički otpad	kom			6		
	Korpe za bio-otpad	kom			1		
	Korpe za drvenu ambalažu	kom			1		
VOZILA I MAŠINE	Auto smečari	kom	43	45	44	98	102
	Auto smečari sa kranom	kom	1	1	2	200	200
	Sandučari	kom	7	9	7	78	100
	Greiferi	kom	4	4	4	100	100
	Mali kiperi	kom	11	12	12	100	109
	Vozilo za pranje kontejnera	kom	1	2	1	50	100

Dopremljena količina otpada vozilima "RAD"-a je skoro na prošlogodišnjem nivou odnosno manja je za 1% u odnosu na isti period 2021. godine.

Od ukupno dopremljenih količina vozilima KJKP „RAD“-a, 97 % otpada čini miješani komunalni otpad, dok ostatak od 3% čini odvojeno prikupljeni ambalažni otpad zatim građevinski, kabasti i ostali nekomunalni otpad.

KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo je prema Uredbi o informacionom sistemu upravljanja otpadom kao Subjekt upravljanja otpadom blagovremeno registrovan i redovno dostavlja podatke Fondu za zaštitu okoliša FBiH. Ovim je Preduzeće ispunilo zakonsku obavezu u smislu registracije i daljeg redovnog dostavljanja podataka u informacioni sistem upravljanja otpadom Federacije BiH.

4.1.1 Radna jedinica za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica

Usluge kolektivne javne higijene za 2022. godinu obuhvatale su sljedeće poslove realizacije utvrđenog programa održavanja komunalne čistoće:

1. Ručno čišćenje ulica, trgova i trotoara i održavanje podhodnika
2. Mašinsko čišćenje saobraćajnica
3. Pranje ulica, trgova i trotoara
4. Održavanje uređenih zelenih površina Općine Ilijaš
5. Sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Trnovo i uklanjanje divljih deponija
6. U zimskom periodu usluge čišćenja snijega i sprječavanja poledice javno-prometnih površina.

Navedene aktivnosti su se odvijale u skladu sa usvojenim Operativnim planom i programom održavanja čistoće za 2022. godinu na području Kantona Sarajevo, koji je u smanjenom obimu učestalosti održavanja iz razloga nedovoljno planiranih finansijskih sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo. KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je tokom cijelog izvještajnog perioda izvršavalo veći obim poslova Od Ugovorenog, ali i dalje nedovoljan za potpuno kvalitetnu javnu higijenu na području Kantona.

Tokom izvještajnog perioda redovne aktivnosti održavanja komunalne higijene bile su prilagođene vremenskim uslovima. U periodu niskih temperatura i padavina se radilo tzv. režimom rada zimske službe koji je obuhvatao ručno i mašinsko održavanje prohodnosti i sprječavanja poledice

saobraćajnica, trotoara, mostova i stepenica. Uz date aktivnosti se svakodnevno radilo i na uklanjanju krupnijeg uličnog otpada i pražnjenju korpica. U periodu toplijih dana su aktivnosti ručnog čišćenja obuhvatale uklanjanje frakcije iz rigola i sa javnoprometnih površina, metenja, pobiranja otpadaka i pražnjenja uličnih korpica.

4.1.1.1 Ručno čišćenje javno - prometnih površina

Ručno održavanje javno - prometnih saobraćajnica u Kantonu Sarajevo efektivne površine 2.029.580 m² obuhvata 9 općina (Stari Grad, Centar, Vogošća, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža, Hadžići, Ilijaš i Trnovo). Održavanje podhodnika na lokalitetu Stup je obuhvatalo čišćenje prilaza i izlaza iz podhodnika glavnog hodnika, pražnjenje korpica i zamjena plastičnih vrećica za iste.

U izvještajnom periodu, na području općina Stari Grad i Centar u užem gradskom jezgru su se koristila i tri električna usisivača i četiri električna vozila za svakodnevno održavanje komunalne higijene. Na tim područjima rad se obavljao u tri smjene.

Tokom izvještajnog perioda na ručnom čišćenju prosječno je angažovano cca 120 komunalnih radnika i 32 radnika perača kada su vremenski uslovi dozvoljavali pranje ulica.

4.1.1.2 Mašinsko čišćenje javno-prometnih površina

Zvanične aktivnosti mašinskog čišćenja i pranja javnoprometnih površina su počele 15.03.2022. godine.

U izvještajnom periodu mašinsko čišćenje i pranje javno-prometnih površina se od 15.03 do 15.11. vršilo kao redovna aktivnost, a tokom cijelog izvještajnog perioda kao vanredna aktivnost u skladu sa odredbama čl. 58. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka u Kantonu Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 23/16), te poglavlja VII Plana interventnih mjera u slučaju prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo, kada je u pomenutom periodu proglašena epizoda „UPOZORENJE” i „PRIPRAVNOST”.

Prema utvrđenim Operativnim Planom i programom za 2022. godinu, ukupno mašinski održavana efektivna dužina javno-prometnih saobraćajnica za 2022. godinu je iznosila 786.392 m i to u obimu od 100% kada su vremenski uslovi to dozvoljavali.

4.1.1.3 Pranje javno-prometnih površina

U skladu sa Prema utvrđenom Operativnim Planu i programu za 2022. godinu ukupno efektivna oprana površina javno-prometnih saobraćajnica za 2022. godinu je iznosila 3.259.412 m² i to u obimu od 100% kada su vremenski uslovi to dozvoljavali.

Sredstva rada kojima raspolaže Preduzeće za pranje javno-prometnih saobraćajnica je u prosjeku 11 cisterni u tri smjene. Pranje saobraćajnica je vršeno tehnološkom vodom sa lokaliteta Ilidža. Značaj uticaj na ove aktivnosti je nedostatak tehnoloških pumpi u Kantonu Sarajevo čime bi se efikasnost poslova na pranju javno-prometnih saobraćajnica povećala.

U izvještajnom periodu izvršena je rekonstrukcija bunara za tehničku vodu u općini Stari Grad te se iduće godine očekuje povećanje efikasnosti u pranju javno-prometnih saobraćajnica na području općina Starog Grada i Centra zbog smanjenja radnog vremena na transportu tehničke vode sa Ilidže

Tabela 6 Pregled realizovanih aktivnosti čišćenja i pranja javnih saobraćajnica, održavanja zelenih površina u općini Ilijaš i čišćenja divljih deponija u 2022. godini

Rb.	Vrsta radova	Jed. mjere	Realizovano u 2021. god.	Plan 2022. godina	Realizovano u 2022. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4
1.	Ručno čišćenje saobraćajnica	m ²	300.748.064	300.748.064	291.479.473	97	97
2.	Mašinsko čišćenje saobraćajnica	m	30.075.088	30.075.088	22.058.383	73	73
3.	Pranje javno-prometnih	m ²	62.713.950	62.713.950	56.218.792	90	90
4.	Održavanje zelenih površina Općine	m ²	52.932.000	52.932.000	52.932.000	100	100
5.	Održavanje javne higijene-divlje	kom			1.608,00		
VOZILA I MAŠINE	Čistilice	kom			10		
	Traktori	kom			5		
	Cisterne	kom			11		

U izvještajnom periodu sve aktivnosti Pogona „Javna higijena” vezane za održavanje komunalne higijene na području Kantona Sarajevo su realizovane svakodnevno prema Operativnim planovima za 2022. godinu.

Kontinuirano pružanje komunalne usluge i ostalih djelatnosti ovog Pogona je vršeno na principima zaštite okoliša i javnog interesa lokalne zajednice uz stalnu brigu zadovoljstva radnika i svih korisnika naših usluga.

U toku realizacije su se radnici najviše susretali sa problemima kvarova vozila, pri čemu su opravke bile dosta spore. O ovoj problematici upoznati su svi relevantni subjekti. Prevazilaženje datih problema (naročito kod vozila za prikupljanje i transport otpada) se odnosilo na organizaciju pojedinih aktivnosti u drugim smjenama. Eksploatacija vozila u više smjena ima za posljedicu učestalije kvarove vozila.

Veliki broj invalida rada i radnika na bolovanju utiče na kvalitet izvršenih radova, kao i ispunjenje planiranih aktivnosti. Svakodnevno pojačano angažovanje radno sposobnog ljudstva može dovesti do novog broja invalida rada, tako da je neophodno primiti u stalni radni odnos minimum broj radnika koji odgovara normativima broja radnika, da bi se kvalitetno odgovorilo svakodnevnim aktivnostima održavanja komunalne higijenc.

Također, nedostaju i adekvatna sredstva rada za transport radnika do dionica rada. Starost voznog parka na aktivnostima mašinskog čišćenja i pranja takode predstavlja operativni problem i direktno utiče na ispunjenje operativnog plana i subvencije za zajedničku komunalnu potrošnju.

4.1.2 Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica

"Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica" obavlja sljedeće vrste poslova:

- Ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica
- Horizontalna i verikalna signalizacija
- Rušenje bespravno izgrađenih objekata

U skladu sa Zakonom javnih nabavki "Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica" pratila je objave na Javnom portalu nabavki i aplicirala u skladu sa tehničkim i operativnim mogućnostima. U izvještajnom periodu je aplicirano na devet tendera i sklopljeno je pet Ugovora.

U periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine radnici Radne jedinice za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica su izvodili slijedeće aktivnosti:

- Sanacija saobraćajnica u ljetnom i zimskom periodu, predmjeri i obračuni izvršenih radova
- Rad ophodara sa pomoćnim radnikom u ophodarskoj službi
- Rad radnika na izradi horizontalne i vertikalne signalizacije
- Rad radnika na ručnom čišćenju snijega i sprječavanju poledice
- Rad radnika na rušenju nelegalno izgrađenih objekata
- Održavanje komunalne higijene

Nakon prestanka aktivnosti u Zimskom održavanju saobraćajnica pristupilo se realizaciji Ugovora koje nisu zahtjevale ugradnju asfalta, jer asfaltna baza nije proizvodila asfalt. Iz navedenog razloga sa jednom grupom građevinskih radnika rađeni su pripremni i zemljani radovi, radovi na tamponiranju i ugradnji ivičnjaka na Ugovoru izgradnja biciklističke staze, a ostatak građevinskih radnika bili na održavanju javne higijene.

Na Ugovoru Redovnog održavanja saobraćajnica izvođeni su radovi redovnog ljetnog održavanja (uređenje zaštitnog pojasa, čišćenje rigola) i izrada horizontalne signalizacije.

Asfaltni radovi su prilagođeni proizvodnji asfalta na asfaltnoj bazi, koja je počela sa proizvodnjom krajem juna 2022. godine.

Aktivnosti rušenja nelegalno izgrađenih objekata su obuhvatale zajednički izlazak sa Inspektorom, pravljenja predmjera i izvršenja samog rušenja. Iako je napravljeno više predmjera prema zahtjevima nadležnih općinskih službi i Direkcije za puteve ukupno je izvršeno rušenje 42 (četrdeset dva) objekta. U narednoj tabeli je pregled izvršenih i fakturiranih radova putem Internog računa ukupne vrijednosti 52.561,66 KM bez PDV-a

Tabela 7 Pregled realizovanih aktivnosti u 2022. godini

RB	Vrsta radova	JM	Ostvareno 2021	Planirano 2022	Ostvareno 2022	Index	
1	2	3	4	5	6	6:4	6:5
REDOVNO ODRŽAVANJE I SANACIJA SAOBRAĆAJNICA							
1	Mašinski iskop materijala	m ³	8.175	8.799	4.105	50	47
2	Ručni iskop zemlje	m ³	40	1.035	64	160	6
3	Mašinski iskop asfalta	m ²	22.126	23.232	10.772	49	46
4	Ručni iskop asfalta	m ²	700	735	340	49	46
5	Izrada kanalizacije i drenaža	m ¹	303	318	12	4	4
6	Izrada i ugradnja tamponskog sloja	m ³	6.908	7.253	3.212	47	44
7	Ugradnja betonskih ivičnjaka	m ¹	5.519	5.795	3.280	59	57
8	Ugradnja asfaltnog sloja	m ²	56.398	59.217	20.977	37	35
9	Betoniranje potpornih armirano betonskih zidova komplet sa temeljem, temelja stubova, ograda, podloga i sl.	m ³	84	86	20	23	23
10	Nabavka i ugradnja šahtova, šibera, hidranta, slivničkih rešetki	kom	185	194	147	79	76
11	Freziranje asfalta	m ²	10.120	10.626	463	5	4
12	Rušenje i vađenje svih vrsta ivičnjaka	m ¹		-	3.101	-	-
SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA							
1	Izrada horizontalne signalizacije	m ²	11.082	11.636	12.180	110	105
2	Ugradnja vertikalne signalizacije		-	-	-	-	-
2.1	Saobraćajni znakovi, ogledala, dopunske table	kom	195	131	144	74	110

2.2	Stubovi za znakove svih dimenzija	kom	83	65	221	266	340
3	Ostale aktivnosti (postavljanje ograde)	m ¹	104	109	815	784	748
4	Rušenje	kom	-	-	42	-	-

Kada su u pitanju ostvareni rezultati u redovnom održavanju i sanaciji saobraćajnica u 2022. godini, isti su manji u odnosu na planirane količine i ostvarene rezultate u 2021. godini. Vidno je da su aktivnosti vezane za predmet projekta, koji se izvodi što ovisi od zahtjeva i predmeta Ugovora Investitora. Aktivnosti u većem obimu su bile na specifičnim radovima tj. na vertikalnoj saobraćajnoj signalizaciji i ugradnji ograda (zaštitnih i odbojnih).

4.1.2.1 Zimska služba

U toku 2022.godine u Preduzeću urađena je nova sistematizacija pa je Zimska služba pripala Javnoj higijeni i dalje aktivnosti nastavlja u okviru OJ „Radna jedinica za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica.

Radovi redovnog zimskog održavanja saobraćajnica na području općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad (kantonalne i općinske saobraćajnice) trajali su u periodu od 01.01.2022. do 21.03.2022. godine i od 15.11.2022. do 31.12.2022. godine. sa ostalim opštinama u KS nisu sklopljeni ugovori za obavljanje usluge redovnog zimskog održavanja saobraćajnica. Radovi na zimskom održavanju saobraćajnica vršeni su na osnovu dostavljenih programa sa obuhvatom rada po saobraćajnicama, a na osnovu prioriteta rada (I, II, III i IV) i vrsti površine za redovno zimsko održavanje (čišćenje – razgrtanje i spriječavanje poledice) te načinu izvođenja radova mašinskim ili ručnim putem, od strane investitora: Direkcije za puteve Kantona Sarajevo (kantonalne saobraćajnice) i Općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad (općinske saobraćajnice).

Pored navedenog sklopljeni su: Ugovori sa Službom za zajedničke poslove Institucija Bosne i Hercegovine, Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Kampus Univerziteta u Sarajevu, Nogometni savez BiH za čišćenje, ragrtanje i skupljanje snijega u kompleksima ovih Investitora.

Radovi su se izvodili prema prioritetima rada, po vrsti saobraćajnih površina, konfiguraciji terena i načinu izvođenja radova (mašinski ili ručno), a sve prema intezitetu padanja i visini snijega, visini temperature vazduha i stepenu oštećenja saobraćajnica, a odnosili su se na razgrtanje snijega, spriječavanje poledice, sakupljanje, utovar, prevozu i deponovanju snijega.

U sljedećoj tabeli dat je pregled ostvarenog obima radova u Zimskoj službi.

Tabela 8 Tabela pregled ostvarenog obima radova Zimske službe u 2022. godini

RB	VRSTA AKTIVNOSTI	JM	Ostvareno u 2021. god	Planirano u 2022. god	Ostvareno u 2022. god	Index 6:4	Index 6:5
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Održavanje kolovoza	m	465.920	468.250	485.642	104	103
2	Mašinsko održavanje trotoara	m ²	276.578	277.961	279.069	100	100
3	Ručno održavanje trotoara, stepenica i mostova	m ²	95.260	95.736	62.170	65	65
	RESURSI						
1	BROJ RADNIKA						
1.1	stalno zaposleni		2	2	2	100	100
1.2	interna preraspodjela		200	200	200	100	100
2	MAŠINE I VOZILA						
2.1	Razgrtanje snijega i sprečavanje poledice na kolovozu	kom	38	38	38	100	100

2.2	Razgrtanje snijega i sprječavanje poledice na trotoarima	kom	2	2	2	100	100
3	REPROMATERIJAL						
3.1	Industrijska so	t	3.488	3.500	2.538,58	72	72
3.2	Frakcija	t	709	1.000	524,17	74	52
3.3	Kalcijum hlorid	t	62	70	39,159	63	56

Kada se pogleda tabelarni prikaz ostvarenog obima radova u 2022. godini došlo je da je povećanja održavanja kolovoza za 3% u odnosu na planirano odnosno 4% u odnosu na 2021. godinu. Kada je u pitanju ručno čišćenje, tu je došlo do pada aktivnosti zbog toga što na području Općine Novi Grad po ugovoru ne obavljaju više poslovi ručnog čišćenja.

Potrošnja posipnog materijala zavisi od količine sniježnih padavina, visine snijega, temperatura ispod nule, poledica, broja intervencija, pripravnosti.

Sve navedeno predstavlja mjerljive indikatore, koji se u toku zimskog održavanja saobraćajnica prate, analiziraju, evidentiraju potrošnju posipnog materijala, po danima, intervencijama, radnim nalogima, temperaturama ispod nule, padavinama.

Tabela 9 Tabelarni pregled broja dana sa temperaturama iznad/ispod nule i visine snijega u izvještajnom periodu

Januar 2022	Februar 2022	Mart 2022	Novembar 2022	Decembar 2022
8 dana u plusu	19 dana u plusu	9 dana plus	13 dana plus	22 dana u plusu
23 dana u minusu	9 dana u minusu	12 dana minus	3 dana minus	9 dana minus
10 dana sa snijegom od 1-14 cm	9 dana sa snijegom od 1-13 cm	6 dana sa snijegom od 1-15cm	0 dan sa snijegom 0 cm	0 dana sa snijegom 0 cm

Tabela 10 Tabelarni prikaz broja dana sa stepenom pripravnosti po mjesecima u 2022. godini

Stepeni pripravnosti	Januar 2022	Februar 2022	Mart 2022	Novembar 2022	Decembar 2022	Ukupno
I	21	19	16	16	30	102
II	10	9	5	-	1	25
III	-	-	-	-	-	

Aktivnosti Zimske službe su organizovane u zavisnosti od stepena pripravnosti.

Prvi stepen pripravnosti, uvodi se sa početkom rada zimske službe, a prema operativnom programu. Od 15. novembra do 15. marta uvodi se stalno dežurstvo u mjestima pripravnosti, uspostavlja se stalna veza u skladu sa programom rada te osigurava potreban broj ljudstva i mehanizacije radi intervencije u slučaju potrebe (ophodarska služba i kamioni sa ralicom i posipačem).

Drugi stepen pripravnosti podrazumijeva uključivanje u rad svih planiranih vozila sa opremom za čišćenje snijega i sprječavanje poledice, pomoćni radnici, kao i sredstva za utovar posipnog materijala, a uvodi se kad to vremenski uslovi zahtijevaju (slabije sniježne padavine i pojava poledice).

Treći stepen pripravnosti zimske službe uvodi se kad se očekuje dugotrajnije padanje snijega koje zahtijeva posebne radove uklanjanja snijega sa kolovoza, kada se pored vozila sa ralicom i posipačem i sredstava za miješanje i utovar posipnog materijala, uključuju i jači utovarivači, grejderi i freze za odgrtanje i odbacivanje snijega sa kolovoza.

Četvrti stepen pripravnosti uvodi se kad sniježne padavine, uz jak vjetar, imaju karakter elementarne nepogode i kad planirani broj ljudi i mehanizacije, nisu dovoljni za uklanjanje snijega i kada se uz saglasnost Uprave uvode i dodatna sredstva rada i radna snaga. Kod uvođenja četvrtog stepen pripravnosti, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija može odobriti privremenu zabranu prometa za pojedine kategorije vozila ili za sav promet, radi sigurnosti učesnika u prometu.

Pored stepena pripravnosti bitno je navesti i rokove izvršenja radova po prioritetima:

- Na saobraćajnicama I (prvog) prioriteta obaveza je izvođača održati stalnu prohodnost uz upotrebu zimske opreme učesnika u saobraćaju,
- Na saobraćajnicama II (drugog) prioriteta obaveza izvođača radova je da održi prohodnost tim saobraćajnicama u roku od 24 sata sa mogućim prekidima saobraćaja od 6 sati u 24 sata od momenta početka padavina,
- Na saobraćajnicama III (trećeg) prioriteta kad snijeg dostigne 15 cm visinu, obaveza izvođača je da obezbjedi prohodnost saobraćajnica u što kraćem roku, a čišćenje u potpunosti u roku od 72 sata od momenta prestanka sniježnih padavina.
- Na saobraćajnicama IV (četvrtog) prioriteta, obaveza je izvođača da počnu sa radovima kad snijeg dostigne visinu 15 cm i kad se stvore uslovi za izvođenje radova zbog parkiranih auta.

4.1.3 Radna jedinica Mehanizacija

R.J. Mehanizacija je nakon provedene sistematizacije u Preduzeću 2022. godine je organizaciono pripala Pogonu javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica.

Ova radna jedinica je sa svojim sredstvima rada (autosmećari, mali kiperi, elektrovozila, cisterne, čistilice, kiperi, valjci, radne mašine itd...) i radnicima bila na raspolaganju i prilagodila se planovima i potrebama cijelog Preduzeća. Mehanizacija i radnici su bili raspoređeni u tri smjene po potrebi gore navedenih Pogona i to na poslovima:

- Prikupljanje, odvoz, deponovanje i prerada otpadaka.
- Održavanje deponije
- Odvoz kabastog otpada
- Mašinsko čišćenje i pranje javnih površina
- Održavanje, saniranje i izgradnja saobraćajnica
- Uklanjanje nepropisno parkiranih vozila.
- Zimsko održavanje saobraćajnica, javnih površina i trotoara.
- Preuzimanje i prevoz pasa lutilica, prevoz i uklanjanje leševa životinjskog porijekla

4.2 Deponija “Smiljevići”

Objekat deponija predstavlja jedan od nasloženijih objekata sa strane ekoloških zahtjeva i potreba zaštite okoliša. Aktivnosti na sanitarnoj deponiji su obuhvatale aktivnosti odlaganja i zbrinjavanja prikupljenih količina neopasnog komunalnog otpada, sortiranje i baliranje sekundarnih sirovina u sortimici, rekultivaciju tijela deponije, izgradnju pristupnih puteva za vozila koja odlažu otpad, redovno prekrivanje odloženog otpada, kao i ostale aktivnosti realizovane u saradnji sa Ministarstvom komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, gradjenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.

Centralni dio odlagališta deponije otplinjen je sa 30 bušotina koje sistemom cjevovoda dovode deponijski gas do baklje za spaljivanje. Količine deponijskog gasa nisu dovoljne za rad postrojenja i proizvodnju električne energije dok bi koncentracije metana u deponijskom gasu bile dovoljne za rad energetskog postrojenja. Svakodnevno se prate parametri u deponijskom gasu, kroz monitoring propisan Okolinskom dozvolom te kroz mjesečne izvještaje redovno dostavljaju nadležnim institucijama i objavljuju na web stranici Preduzeća.

Monitoring okoliša na deponiji Smiljevići po Rješenju okolinske i vodne dozvole, sprovodi se od strane certificiranih laboratorija i pogonske laboratorije. Izvještaji se po Rješenju okolinske i vodne dozvole dostavljaju redovno nadležnim institucijama

4.2.1 Prostor za odlaganje komunalnog otpada

Ploha za odlaganje otpada od 5.000 m² izrađena je 19.05.2022. god. i puštena u rad u junu iste godine. Po procjeni projektanta ovaj prostor je dovoljan za odlaganje otpada na period od 6 mjeseci. Zahvaljujući razgradnji organskih komponenti komunalnog otpada i slijeganju te iznalaženju najboljih rješenja za korištenje pomenute plohe trenutno postoji prostor za odlaganje.

4.2.2 Projekti na deponiji

Glavni projekat „Sanacija klizišta uz internu saobraćajnicu kod platoa za inertni otpad na RCUO Smiljevići“ izrađen je od strane „Q Design & QC“ u februaru 2020. godine. Nakon sprovedene javne nabavke, sklopljen je ugovor sa „Grakop“ d.o.o. Kiseljak, za izvođenje radova u vrijednosti od 180.266,97 KM. Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je sufinansijer ovih radova sa najviše 95.000 KM. Svi radovi su završeni.

Tokom 2021. godine KJKP „RAD“ je dobilo urbanističku saglasnost za izgradnju jama grobnica, ali kod izdavanja građevinske dozvole, utvrđeno je da se lokacija jama nalazi na uslovno stabilnom terenu. Zbog toga se moralo pristupiti izmjeni lokacija i izrađeno je novo idejno rješenje na osnovu kojeg je dana 23.12.2021. godine prema Općini Novi Grad podnesen Zahtjev za izmjenom Urbanističke saglasnosti. Nakon dobivanja Rješenja o novoj lokaciji urbanističke saglasnosti, pokrenut će se postupak dobivanja građevinske dozvole na osnovu Glavnog projekta.

Završen je Glavni projekat – „Grobница za animalni otpad na Regionalnom centru za prikupljanje otpada Smiljevići“ od strane „Design & QC“. Dobijena je građevinska dozvola br. 02/04-19-299/21 A.D. od 22.09.2022. godine, za izgradnju dvije jame-grobnice za odlaganje animalnog otpada. Izgradnja dvije jame grobnice će otpočeti nakon provedene javne nabavke odabira izvođača.

Ranije projektno rješenje za zbrinjavanje otpadnih sanitarno-fekalnih voda, koje se baziralo na izgradnji kolektora Zabrdje-Butile, je ocijenjeno kao neupotrebljivo od strane Zavoda za planiranje Kantona Sarajevo i KJKP „Vodovod i kanalizacija“, a po inspekcijskom nadzoru upriličenom od strane kantonalne inspekcije, potrebno je riješiti odvodnju fekalnih voda sa objekata deponije putem septičkih jama. Zbog toga je zatražena saglasnost Ministarstva komunalne privrede (Zahtjev br. 01-014-07.../22 od 23.09.2022. godine, da projektno rješenje podrazumijeva odvodnju sanitarno-fekalnih voda putem vodonepropusnih septičkih jama bez preliva te je 29.11.2022. godine dobijena saglasnost Ministarstva komunalne privrede br. 05-19-37595/22, u kojem je podržano predloženo tehničko rješenje. KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo se trenutno nalazi u proceduri ishodovanja prethodne vodne saglasnosti, u procesu pribavljanja vodnih akata iz nadležnosti Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, a koji se odnose na odvodnju sanitarno-fekalnih voda deponije Smiljevići.

Nakon provedene javne nabavke, posao projektovanja je dodijeljen TQM“ d.o.o. Lukavac, sa kojim je 22.12.2022. godine potpisan ugovor br. 02-03-04-23710/22, čija je vrijednost 4.504,50 KM. Prije samog projektovanja, TQM se obavezao da će izraditi „Studiju za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za prikupljanje, odvodnju i tretman sanitarno-fekalnih otpadnih voda sa načinom vodosnabdjevanja za objekte na deponiji Smiljevići“, koja je potrebna za izdavanje prethodne vodne saglasnosti. Naredni koraci biće izdavanje građevinske dozvole i odabir izvođača za izgradnju.

U sljedećoj tabeli dat je prikaz svih aktivnosti na Deponiji Smiljevići odnosno ukupan primljeni otpad na deponiju, gdje su prikazane količine otpada dovežene redovnim i vanrednim odvozom naših vozila i trećih lica. Vozilima trećih lica je doveženo na deponiju 10.597 t zemlje i kamenja i ta količina otpada nije prikazana u ukupnoj količini prikupljenog otpada datim u tabelama broj 5.

Tabela 11 Prikaz realizovanih aktivnosti na Deponiji Smiljevići za 2022. godinu

Rb.	VRSTA OTPADA	Jed. mj.	Ostvareno 2021. god.	Plan 2022.god	Ostvareno 2022. god	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4

1.	Ukupni otpad primljen na deponiju Smiljeviće	t	187.666	189.543	169.143	89	90
1.1.	Miješani komunalni otpad	t	154.958	159.750	152.443	95	98
1.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	1.895	1.952	1.999	102	105
1.3.	Građevinski otpad	t	440	444	397	89	90
1.4.	Zemlja i kamenje	t	18.249	18.431	10.597	57	58
1.5.	Kabasti otpad	t	1.703	1.700	1.124	66	66
1.6.	Nekomunalni otpad - ostali	t	7.194	7.266	2.583	36	36
2.	Životinjski otpad odložen u jame grobnice	kg	61.491	61.491	71.398	116	116
3.	Ukupno reciklirani otpad	t	547	711	618	87	113
3.1.	Balirani reciklažni otpad na sortirnici	t	497	646	559	87	112
3.2.	Reciklirani otpad sa reciklažnog dvorišta	t	50	65	59	91	118
4=1-3	Sanitarno odloženi otpad na deponiju Smiljevići	t	187.119	188.832	168.525	89	90
vozila i mašine	Specijalno vozilo za prevoz životinjskog otpada	kom	0	1	0	0	0
	Mašine za razgrtanje otpada	kom	2	2	2	100	100
	Mašine za kompaktiranje otpada	kom	2	2	2	100	100
	Rovokopači	kom	1	1	1	100	100
oprema za obradu otpada	Postrojenje za sortiranje otpada	kom	1	1	1	100	100
	Prese za baliranje otpada	kom	1	1	1	100	100
	Viljuškari	kom	2	2	2	100	100
	Korpe za prihvatanje otpada	kom	21	21	21	100	100
prihvatanje životinjskog otpada	Jame grobnice	kom	1	3	1	33	100

4.2.2.1 Sortirnica

Tokom 2022. godine u sortirnici je obrađeno 1999. tona otpada, što je na istom nivou u odnosu na isti period prethodne godine. Od obrađenog otpada na sortirnici, ukupno je balirano 559 t reciklažnog otpada, što je za 12 % više u odnosu na isti period prošle godine.

Razlog povećanih baliranih količina reciklažnog otpada u odnosu na prethodnu godinu, jeste kvar na sortirnoj traci, zbog čega je sortirnica imala prekide u radu. U vremenu održavanja SFF je u saradnji sa organizatorima i Ekopakom obezbjeđen veći broj kanti i prikupljena znatno veća količina stakla u odnosu na prošlu godinu.

Reciklomati se nalaze na ukupno osam lokacija na području Kantona Sarajevo. Tri reciklomata su na javnim površinama i to:

- u krugu Reciklažnog dvorišta u ulici Paromlinska br. 64,
- ispred SCC-a,
- ispred Grand Centra na Ilidži.

Pet Reciklomata nalaze se unutar četiri osnovne i jednoj srednjoj školi i to:

- OŠ "Edhem Mulabdić",
- OŠ "Grbavica II",
- OŠ "Aleksa Šantić",

- OŠ “Hašim Spahić”
- “II Gimnazija”.

Reciklomati predstavljaju nastavak uspješne saradnje na projektu zaštite okoliša i podizanju svijesti o značaju zbrinjavanja otpada na adekvatan način. Partneri na projektu su Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, firma Eko grad, KJKP “RAD” d.o.o. Sarajevo i humanitarna organizacija Pomozi.ba.

Prikaz baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici u okviru deponije Smiljevići za izvještajni period 2022. godine je dat je u tabeli 13.

Tabela 12 Prikaz baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici u okviru deponije Smiljevići za 2022. godinu

Vrsta otpada	Jedinica mjere	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2022. godini	Index
1	2	3	4	5
Papir	t	459	473	103
Plastika/pet ambalaža	t	22	19	86
Staklo	t	9	30	333
Aluminijska ambalaža	t	0	0	0
Tetrapak	t	0	0	0
Plastična folija	t	6	9	150
Metalna	t	1	2	200
Balirani bijeli papir	t	0	26	0
UKUPNO	t	497	559	112

Prikupljanje selektirano odloženog otpada se obavljalo sa tri autosmečara za pražnjenje kontejnera i kućnih kanti i jednim specijalnim vozilom autosmečar sa kranom za pražnjenje podzemnih kontejnera i zvana.

Kada je u pitanju stepen reciklaže, odnosno razdvajanja otpada na mjestu nastanka, u područjima gdje su postavljeni kontejneri, istraživanja KJKP “RAD” d.o.o. Sarajevo pokazuju da velike količine sekundarnih sirovina iz kontejnera KJKP „RAD”-a d.o.o. Sarajevo pakuje individualni sakupljači koji isti prodaju komercijalnim firmama i na taj način umanjuju količinu otpada za reciklažu. Realizacijom projekata dvolinijskog sistema podjele kanti i izgradnje podzemnih kontejnera i zvana građani su više zainteresovani za sortiranje otpada i više učestvuju u istom. Sprovedeni su i projekti edukacije, gdje su građanima podijeljene i brošure o pravilnom sortiranju otpada. Međutim, poređenjem indeksa prikupljenog reciklažnog otpada ove godine u odnosu na prošlu, može se zaključiti da je još uvijek nivo javne svijesti o pravilnom postupanju i recikliranju otpada u Kantonu Sarajevo na niskom nivou.

4.2.2.2 Rad reciklažnih dvorišta

Na Reciklažnom dvorištima koja su otvorenog tipa, građani bez naknade odlažu vlastiti glomazni i ostali odvojeno sakupljeni otpad: papir i karton, električnu i elektronsku opremu, stiropor, staklo, plastiku, odjeću i obuću, kabasti otpad, otpadne gume (do 4 komada), tekstil i uređaje za hlađenje i zamrzavanje. Na reciklažnim dvorištima se prihvata otpad (u skladu sa definisanim vrstama) samo od građana Kantona Sarajevo i isti se ne naplaćuje, dok se od pravnih lica otpad ne prihvata.

S tim u vezi, a sve kako bi se građanima olakšalo i približilo odlaganje glomaznog otpada KJKP „RAD” je 09.11.2022. godine, u Općini Novo Sarajevo u Paromlinskoj ulici br. 64 (preko puta Velepekare) otvorilo reciklažno dvorište koje je namijenjeno selektivnom odlaganju otpada. Isto je u dva mjeseca posjetilo 297 građana. Smatra se da će se ovo reciklažno dvorište više koristiti jer je bliže i pristupačnije građanima Kantona Sarajevo.

Unutar reciklažnog dvorišta je postavljena i kućica „RE-USE – Ponovna upotreba“ gdje će građani moći donijeti stvari koje ne žele baciti, već ostaviti drugima za ponovnu upotrebu.

U sljedećoj Tabeli prikazane su vrste i količine prikupljenog otpada na reciklažnom dvorištu na deponiji Smiljevići za 2022. godinu

Tabela 13 Pregled vrste i količine prikupljenog otpada na reciklažnim dvorištima za 2022. godinu

Šifra otpada	Vrsta otpada	Količina		
		kg	kom	m ³
20 01 01	Papir i karton	2.000		
20 01 39	Tvrda plastika	70		
20 01 39	PET ambalaža	340		
20 01 02	Obojeno staklo	1.495		
20 01 02	Bezbojno staklo	872		
16 01 03	Otpadne gume		504	
20 01 40	Metalni glomazni otpad	2122		
20 01 40	Metalni sitni otpad	540		
20 01 10	Odjeća i obuća	110		
20 01 11	Tekstil	80		
20 03 07	Kabasti kućni otpad	126.370		
20 01 36	Krupni elektronički otpad		95	
20 01 36	Uredaji za hlađenje i zamrzavanje		7	
20 01 36	Sitni elektronički otpad	227		
UKUPNO		134.226	606	

Prije otvaranja reciklažnog dvorišta, građani su imali mogućnost da svoj kabasti otpad odlože putem dvije akcije prikupljanja istog otpada. Nakon realizacije Projekta, omogućeno im je da lično dovezu različite vrste otpada ovdje, bez ikakve naknade kao i da, ako posjeduju veće količine otpada, pozovu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo koje će ga kamionima dopremiti u reciklažno dvorište. Kabasti kućni otpad je najviše dovezen vozilima Preduzeća i isti se razdvajao na drvo, tekstil i spužvu.

Tabela 14 Pregled izdvojenog reciklažnog otpada na u reciklažnom dvorištu pripremljen za dalju reciklažu

Vrsta otpada	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2022. godini prema specifičnoj težini (t)
Metalni otpad (željezo)		3
Otpadno drvo	120 m ³	60
Automobilske gume	504 kom	7
UKUPNO		70

4.2.2.3 Kafilerija

Higijeničarska služba - kafilerijska služba radne jedinice Kafilerija obavlja poslove u skladu sa Zakonom o veterinarstvu BiH (Sl. novine Kantona Sarajevo broj: 46/00) i Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo broj: 14/16, 43/16, 19/17, 20/18 i 22/19) neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla sa javnih površina i na zahtjeve pravnih i fizičkih lica i po naredbi nadležne veterinarske inspekcije Kantona.

Svi uklonjeni leševi i otpaci su se uklanjali ubacivanjem u jame grobnice (vodonepropusne jame na gradskoj deponiji Smiljevići).

Otpaci klaoničke industrije III kategorije (kosti, nogice, perje i sl.) neškodljivo su se uklanjali u posebno iskopane rupe u tijelo deponije koje su namjenjene samo za ovu svrhu. Nakon ubacivanja otpadaka životinjskog porijekla u iskopane rupe, vršilo se posipanje otpada krečom i zatim su se iste rupe zatrpavale inertnim materijalom (zemlja) u sloju od minimalno pola metra na dnevnom nivou.

Aktivnosti odlaganja otpada životinjskog porijekla su se vršile na osnovu Dozvole za upravljanje otpadom, a kao mjera zbrinjavanja ove vrste otpada do pronalaska konačnog rješenja na području Kantona Sarajevo, a u skladu sa važećim propisima kao u modernim evropskim državama gdje je to regulisano izgradnjom najsavremenijih objekata za spaljivanje animalnog otpada.

Osnovna djelatnost RJ. Kafilerija jeste neškodljivo uklanjanje leševa životinja i njihovih produkata. Generalno se može uočiti da svake godine bilježimo porast odloženih leševa životinja i njihovih produkata.

Početkom svakog mjeseca redovno se dostavljaju izvještaji odgovornim službama u kojima su navedeni svi podaci koji obuhvataju odložene leševe životinja i njihovih produkata, kao i evidenciju broja uhvaćenih pasa po opštinama na području Kantona Sarajevo.

Za Glavni projekat Grobnica za animalni otpad na deponiji Smiljevići Sarajevo planirana je izgradnja dvije nove jame grobnice za animalni otpad sa ugrađenim biofilterima za smanjenje neugodnih mirisa u zraku. Završen je Glavni projekat – „Grobnica za animalni otpad na Regionalnom centru za prikupljanje otpada Smiljevići“ od strane „Design & QC“. Dobijena građevinska dozvola br. 02/04-19-299/21 A.D. od 22.09.2022. godine, za izgradnju dvije jame-grobnice za odlaganje animalnog otpada. Izgradnja dvije jame grobnice će otpočeti nakon provedene javne nabavke odabira izvođača.

Poslovi na hvatanju opasnih, agresivnih i bolesnih pasa u Kantonu Sarajevo su se odvijali u dvije smjene sa tri raspoložive ekipe. Aktivnosti su se obavljale sa i kombi vozilom (T4) i dva vozila tipa kedi. Uklanjanje leševa krupnijih životinja obavljalo je vozilo tipa gajfer. Realizacije aktivnosti uklanjanja pasa lutilica i lešina životinja ove službe zavise direktno od nadležnih veterinarskih inspekcija, zahtjeva trećih lica, kao i veterinarskih stanica.

Svi psi koji se uhvate se predaju u veterinarske stanice na dalje postupanje. U 2022 godini smo potpisali ugovor o slanju uhvaćenih pasa sa dvije veterinarske stanice i to: Kantonalna veterinarska stanica Sarajevo-azil Prača i Veterinarska stanica Novi Grad. Psi se zadrže u RJ Kafilerija do trenutka slanja u navedene stanice.

Tabela 15 Prikaz uhvaćenih pasa u Kantonu Sarajevo

Mjesec	Broj uhvaćenih pasa po općinama u 2022. godini									
	Stari Grad	Centar	Novo Sarajevo	Novi Grad	Ilidža	Hadžići	Trnovo	Vogošća	Ilijaš	Ukupno
I	16	52	13	21	53	7	8	2	27	199
II	8	12	20	2	41	0	0	23	15	121
III	9	41	16	3	23	0	1	1	7	101
IV	0	16	9	0	0	0	1	0	0	26
V	2	33	14	1	4	0	0	0	0	54
VI	4	15	10	4	21	1	0	8	13	76
VII	8	30	24	5	89	1	0	32	15	204
VIII	24	40	44	18	38	0	16	3	6	189
IX	30	50	37	17	42	0	16	13	13	218
X	12	12	8	1	10	0	1	2	1	47
XI	5	23	4	4	29	0	5	7	15	92
XII	4	11	3	6	27	0	0	0	27	78
Ukupno	122	335	202	82	377	9	48	91	139	1405

4.3 Asfaltna baza

Da bi proizvodnja asfalta bila kontinuirana prema naručiocima, neophodno je da proizvodnju prati adekvatna količina zaliha repromaterijala, frakcije, filera, bitumena, lož ulja, raznih ulja za postrojenje i raznih aditiva, kao i redovno servisiranje samog postrojenja.

U izvještajnom periodu ukupno je proizvedeno 3.582 t asfalta, od čega je 61 t hladnog asfalta i 3.521 t vrućeg asfalta. Rezultati u proizvodnji asfalta su manji u odnosu na ostvarenu količinu u 2021. godini i planirane količine za 2022. godinu. Osnovni razlog za manje količine proizvedenog asfalta u odnosu na

ostvareno u 2021 godini kao i planiorano u izvještajnoj godini jeste nedostatak sirovina za proizvodnju asfalta uzrokovan problemima sa provođenjem postupaka javnih nabavke.

U periodu januar-april 2022. godine se vršila prodaja hladnog asfalta i izuzimanje za potrebe Zimske službe.

Tabela 16 Prikaz realizovanih aktivnosti na Asfaltnoj bazi u 2022. godini

Rb.	Aktivnost	Jed mj.	Ostvareno 2021. god.	Plan 2022. god.	Ostvareno 2022. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	6		
1	Proizvodnja vrućeg asfalta	t	8.683	9.126	3.521	39	41
2	Proizvodnja hladnog asfalta	t	353	400	61	15	17
BROJ RADNIKA	Stalno uposleni		9	9	9	100	100
	Sezonski radnici		2	2	2	100	100
VOZILA I MAŠINE	Radna mašina		1	1	1	100	100

4.4 Služba za održavanje i prateću podršku

Služba za održavanje i prateću tehničku podršku angažovana je na tekućem održavanju i popravkama vozila, mehanizacije, posuda za otpad, izradi nadstrešnica za kontejnere, održavanju radio veza i infrastrukture i građevinskih objekata na nivou firme. Aktivnosti su se odvijale preko dva odjeljenja i službe.

Služba za održavanje i prateću tehničku podršku se angažovala na slijedećim poslovima:

- Vođenju primopredajnih zapisnika,
- Prikupljanju i praćenju tehničke dokumentacije za opravku vozila za postojeća i novonabavljena vozila i mašine,
- Organizovala obuke i edukacije vozača na postojećim i novonabavljenim vozilima,
- Identifikacija kataloških brojeva i izrada specifikacija rezervnih dijelova za dnevne nabavke,
- Izrada crteža i skica za nestandardne rezervne dijelove i pripremu tehničke dokumentacije za izradu iste,
- Dijagnostika i defekataža vozila, sklopova i elektro-pneumatskih instalacija
- Svakodnevni kontakti sa komercijalnom službom u vezi poboljšanja isporuke rezervnih dijelova,
- Analizi utroška materijala i rezervnih dijelova,
- Analizi utroška materijala s obzirom na stanje i starost vozila i mehanizacije,
- Vođenje reklamacije u vezi isporučenih neodgovarajućih rezervnih dijelova i opreme,
- Evidenciji i računarskoj obradi trebovanja, radnih naloga i saopštenja,
- Izradi radnih planova i izvještaja o radu u toku godine,
- Kontakti sa Tehničkim službama proizvođača i isporučioaca opreme u cilju kvalitetnog održavanja opreme i servisiranja u garantnom roku.

4.4.1 Odjeljenje za srednje i velike popravke mehanizacije

Odjeljenje za srednje i velike popravke mehanizacije, realizovala je svoje aktivnosti na organizaciji poslova i popravkama vozila, i građevinske mehanizacije kao i održavanje mostova, ograda i objekata i izradi niša za kontejnere i ostalog. U narednoj tabeli su prikazane aktivnosti za ovaj period:

Tabela 17 Pregled ostvarenih aktivnosti za 2022.god

RB	OPIS	JM	Ostvareno 2022.
1	2	3	4
1.	Opravlka motora	Br. Op.	52
2.	Opravlka mjenjača I diferencijala	Br. Op.	10
3.	Opravlka transmisija kočnica i ovjesa	Br. Op.	32
4.	Bravarski radovi na vozilima	Br. Op.	1003
5.	Limarski radovi na vozilima	Br. Op.	320
6.	Lakirerski radovi na vozilima	Br. Op.	45
7.	Izrada bravarske galanterije (ograde, niše, rešetke, šahtovi)	Br. Op.	20
8.	Elektro radovi na vozilima	Br. Op.	827
9.	Opravlka hidrauličnih instalacija	Br. Op.	613
10.	Opravlka pneumatskih instalacija	Br. Op.	320
11.	Tokarsko frezački radovi	Br. Op.	72
12.	Poslovi održavanja alata	Br. Op.	7
13.	Kovački poslovi	Br. Op.	0
14.	Pregled i opravka specijalnih vozila zimske službe	Br. Op.	50
15.	Pregled i opravka posipača	Br. Op.	50
16.	Pregled i opravka plugova/razgrtača	Br. Op.	50
17.	Male automehaničarske i autoelektričarske opravke	Br. Op.	1916
UKUPNO		Br. Op.	5387

U prethodnoj godini nisu rađeni izvještaji u ovoj formi, te je to razlog da u tabelu nisu unesene uporedne vrijednosti iz prethodne godine. Također je vidljivo da nije bilo kovačkih poslova, a razlog tome je što nije popunjeno radno mjesto: kovač.

4.4.2 Odjeljenje za održavanje i servisiranje mehanizacije

Odjeljenje za održavanje i servisiranje mehanizacije je realizovalo svoje aktivnosti servisiranja i održavanja: vozila, mehanizacije, objekata, posuda za otpad, radio veza i ostalo za potrebe pogona na nivou KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo po vrsti i obimu prikazanim u tabeli.

Tabela 18 Pregled ostvarenih poslova održavanja i servisiranja mehanizacije u 2022. godini

RB.	OPIS	J/M	Ostvareno 2022
1	2	3	6
1.	Zamjena ulja u motoru	Br.op	190
2.	Zamjena ulja u mjenjaču	Br.op	2
3.	Zamjena ulja u diferencijalu	Br.op	9
4.	Zamjena rashladne tečnosti	Br.op	11
5.	Zamjena gume protekt	Br.op	47
6.	Zamjena gume nova	Br.op	24
7.	Zamjena filtera zraka	Br.op	183
8.	Zamjena filtera upravljača	Br.op	72
9.	Zamjena filtera motornog ulja	Br.op	164
10.	Zamjena filtera kočnica	Br.op	90
11.	Zamjena filtera klime	Br.op	95
12.	Zamjena filtera hidrauličke	Br.op	11
13.	Zamjena filtera goriva	Br.op	199
14.	Pregled tehničke ispravnosti	Br.op	158
15.	Pregled i opr. spec. voz. zimske službe	Br.op	123
16.	Pranje sredstava rada	Br.op	134
17.	Podmazivanje sredstava rada	Br.op	628

18.	Opravka gume	Br.op	497
19.	Opravka elektro instalacije	Br.op	625
20.	Održavanje objekata	Br.op	67
21.	Male automeh. i autoelektr. opravke	Br.op	271
22.	Intervencija na terenu	Br.op	106
23.	Dosipanje ulja u upravljač	Br.op	92
24.	Dosipanje ulja u planetare	Br.op	8
25.	Dosipanje ulja u motor	Br.op	332
26.	Dosipanje ulja u mjenjač	Br.op	63
27.	Dosipanje ulja u kočione sklopove	Br.op	79
28.	Dosipanje ulja u hidraulične sklopove	Br.op	172
29.	Dosipanje ulja u diferencijal	Br.op	58
30.	Dosipanje tečnosti za brisače	Br.op	70
31.	Dosipanje rashladne tečnosti	Br.op	175
32.	Ostalo	Br.op	44

U prethodnoj godini nisu rađeni izvještaji ovoj formi, te je to razlog zašto u tabeli nisu unesene uporedne vrijednosti iz prethodne godine.

4.5 Komunalni redari

Odjel komunalnih redara i kontrole u izvještajnom periodu vršio je redovnu kontrolu održavanja čistoće kao i zaštitu čistoće na javnim površinama na osnovu odredbi Zakona o komunalnoj čistoći (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 14/16), Zakona o izmjeni Zakona o komunalnoj čistoći (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 22/19), Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 14/16), Zakona o izmjeni Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 22/19) i zaštitu čistoće u zajedničkim dijelovima stambenih zgrada na osnovu odredbi gradske odluke o kućnom redu u stambenim zgradama (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 17/2008).

Odjel komunalnih redara i kontrole u izvještajnom periodu je brojao 33 komunalna redara odnosno 32, a rad su vršili u dvije odnosno tri smjene (u zimskom periodu), uključujući i rad nedjeljom, državnim i vjerskim praznikom tako da je rad Odjela komunalnih redara i kontrole bio svakodnevan.

Kontrola je vršena na području svih 9 općina Kantona Sarajevo, što znači na četiri gradske općine i općine Ilidža, Vogošća, Hadžići, Trnovo i Ilijaš.

Osnovna problematika sa kojom su se u radu susretali komunalni redari je:

- nepropisno odlaganje otpada, što podrazumijeva odlaganje otpada van predviđenih mjesta, posuda kao i termina odlaganja istog;
- odlaganje građevinskog otpada i materijala na javne površine, u posude za otpatke te stvaranje divljih deponija što se posebno odnosi na izvođače građevinskih radova (fizička i pravna lica) i prevoznike. Stvaranje divljih deponija, izraženo je uglavnom na perifernim dijelovima općina i kantona (uz lokalne puteve, vodotoke, šumska područja i sl.);
- bacanje otpadaka na javne površine, kao i pored korpica za sitni otpad;
- prljanje javnih površina iznošenjem blata na točkovima vozila sa gradilišta i drugih prostora od strane izvođača radova;
- nepropisno odlaganje kabastog otpada na javne površine, što uglavnom predstavlja pojavu odlaganja istog mimo predviđenih akcija i termina odvoza kabastog otpada koje provodi KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo;
- čišćenje snijega sa javno-prometnih površina, ispred stambenih i poslovnih objekata i prostora, kao i uklanjanje ledenica sa krovova stambenih i poslovnih zgrada;
- zaštita čistoće u zajedničkim dijelovima stambenih zgrada na osnovu odredaba gradske odluke o kućnom redu u stambenim zgradama (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 17/2008);

- i ostala problematika kao na primjer ispuštanje otpadnih voda na javne površine; lijepljenje plakata bez dozvole i izvan mjesta određenih za tu svrhu; kontrola posjedovanja odgovarajućih posuda za otpad; parkiranje vozila na javnim zelenim površinama; parkiranje vozila uz posude za otpad tako da se onemogućava njihovo pražnjenje; paljenje otpada na javnim i dr. površinama, itd.

U prvom tromjesečju izvještajnog perioda Odjel komunalnih redara i kontrole vršio je kontrolu čišćenja snijega sa javno-prometnih površina, od strane službi za čišćenje snijega ("Zimska služba" – KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo i druge firme koje se bave zimskim održavanjem saobraćajnica na području Kantona Sarajevo) te vlasnika i korisnika stambenih i poslovnih prostora i objekata, i na licu mjesta sačinjavali zapisnike i službene zabilješke u slučajevima kršenja odredaba zakona.

Odjel komunalnih redara i kontrole aktivno je učestvovao u realizaciji Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 44/19), a sve u saradnji sa Kantonalnom upravom za inspeksijske poslove. Prilikom proglašavanja epizoda „Pripravnost“ i „Upozorenje“ u više navrata izvršena je kontrola svih aktivnih gradilišta na području Kantona Sarajevo sa akcentom na zaštitu čistoće u i oko gradilišta u skladu sa odredbama Zakona o komunalnoj čistoći kao i pojačana kontrola rada javnih komunalnih preduzeća na realizaciji mjera iz navedenog Plana. Sačinjeni zapisnici i službene zabilješke na licu mjesta (prljanje javne površine iznošenjem blata – zemlje na točkovima kamiona sa gradilišta, paljenje otpada, kontrola gradilišta i kontrola čišćenja javnih površina, od strane KJKP. „RAD“ d.o.o. Sarajevo) su blagovremeno proslijeđeni Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove – Komunalnoj inspekciji na dalji rad.

Za vrijeme održavanja **Sarajevo Film Festivala (SFF) u periodu od 12.08. – 19.08.2022.** godine rad komunalnih redara na terenu je bio pojačan u centralnim gradskim zonama te lokalitetima koji se odnose na SFF i odvijao se u dvije smjene, uključujući subotu i nedjelju. Komunalni redari su tom prilikom poseban akcent stavljali na odvoz otpada sa navedenih lokaliteta, čišćenje javno prometnih površina, pražnjenje uličnih korpica, kao i održavanje čistoće svih ostalih javnih površina. Na osnovu svakodnevnih izvještaja komunalnih redara sa lica mjesta, kao i na osnovu sačinjenih zapisnika i službenih zabilješki možemo konstatovati da je generalno stanje komunalne higijene na javnim površinama za vrijeme održavanja SFF bilo na zadovoljavajućem nivou.

Jedna od aktivnosti komunalnih redara jeste kontrola javnog plakatiranja na području Kantona Sarajevo, posebno u vrijeme predizborne kampanje. Nelegalna plakatiranja su evidentirana o čemu se pravio zapisnik koji su blagovremeno proslijeđivani Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove – Komunalnoj inspekciji na dalji rad.

Odjel komunalnih redara i kontrole je u izvještajnom periodu:

- vršio kontinuiranu kontrolu održavanja javnih zelenih površina koje vrše organizacione jedinice KJKP "Park" d.o.o. Sarajevo, a na osnovu postojećih programa održavanja,
- bio u svakodnevnom kontaktu i zajedničkim aktivnostima na zaštiti čistoće i kontroli odredaba Zakona o komunalnoj čistoći sa komunalnim inspektorima Kantonalne uprave za inspeksijske poslove,
- se angažovao i na zaštiti čistoće na svim izletištim i rekreacionim površinama kao što su: Trebević, Barice, Radića potok – Vogošća, Igman, Bjelašnica itd.

Tabela 19 Pregled ostvarenih aktivnosti na poslovima komunalnih redara u 2022. godini

Rb	Vrsta aktivnosti	JM	Ostvareno 2021. god	Planirano 2022. god	Ostvareno 2022. god	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4
1.	Izvršeno pregleda	kom	21.118	21.540	18.114	84	86
2.	Kontrolni pregledi I usmene	kom	7.688	7.842	6.726	86	87
3.	Sačinjeno zapisnika I	kom	2.545	2.596	2.207	85	87

4.	Podneseno prijava	kom	1.774	1.809	1.826	101	103
5.	Primljeno zahtjeva	kom	2.259	2.304	1.822	79	81

4.6 Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove

Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove, preko svojih organizacionih jedinica, pruža finansijske, knjigovodstvene, naplatne, komercijalne, pravne, kadrovske, administrativne i druge usluge neophodne za odvijanje osnovnih djelatnosti Preduzeća.

U 2022. godini niže jedinice Sektora su akcenat svojih aktivnosti podredili :

1. povećanju naplate potraživanja,
2. obezbjeđenju finansijske stabilnosti poslovanja Preduzeća,
3. otkrivanju neregistrovanih korisnika i neobračunatih površina i njihovim uključivanjem u sistem naplate,
4. efikasnijem provođenju postupaka javnih nabavki,
5. uspostavljanju sistema finansijskog upravljanje i kontrole,
6. jačanju kapaciteta Uprave za anti-korupcione mehanizme i uvođenje jasnih i sigurnih procedura internih prijava nepravilnosti i krupcije,
7. poboljšanju sistema upravljanja pritužbama korisnika usluga.

4.6.1 Broj radnika, kvalifikaciona struktura i obuka

Preduzeće je na kraju 2022. godine imalo 1.061 radnika što je manje za 13,8 % u odnosu na sistematizovani broj radnika. Kada pogledamo planirani broj radnika u 2022 godini stvarni broj radnika je manji za 3 %

Tabela 20 Pregled broja radnika po kvalifikacionoj strukturi u 2022. godini

R.b.	Kvalifikacija	Broj radnika 31.12.2021.godina	Planirani broj radnika 2022. god	Broj radnika 31.12.2022. god	Index	Index
1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
1.	VSS	48	51	59	116	123
2.	VŠS	26	26	19	73	73
3.	VKV	15	17	20	118	133
4.	SSS	222	227	243	107	109
5.	KV	278	286	245	84	86
6.	PK	2	2	-	-	-
7.	NK	470	484	475	98	101
	UKUPNO	1.061	1.093	1.061	97	100

Tabela 21 Prikaz radne snage po pogonima/sektoru u 2022. godini

Rb.	Opis	Broj radnika 31.12.2022.godine
1.	Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica	614
2.	Sektor za ekonomske, pravne i opće poslove	281
3.	Na nivou preduzeća - direktor - sekretar preduzeća - tehnički sekretar direktora preduzeća - vozač direktora - koordinator za javnu higijenu - interna revizija - komunalni redari i kontrola - deponija - služba za održavanje i prateću tehničku podršku	166

	- služba za upravljanje otpadom, zaštitu okoliša i upravljanje sistema kvaliteta	
UKUPNO		1.061

Tabela 22 Prikaz savršavanja/obuke na koje su upućivani radnici u 2022. godini

Br.	Oblik usavršavanja	Broj radnika
1.	Edukacija iz oblasti finansijsko-računovodstvenih poslova - Edukacija za CR u 2022. godine – 6 seminara - Obuka za obračun plaće	1 1
2.	Seminari iz oblasti primjene zakona o javnim nabavkama - Edukacija o javnim nabavkama (Konjic) - Edukacija o javnim nabavkama (Neum)	2 3
3.	Edukacija iz oblasti zaštite na radu - Obuka za energetskog saradnika u javnom sektoru i korištenja alata u informacionom sistemu energetske efikasnosti FBiH, februar, 2022.godine	1
4.	Edukacija iz oblasti upravljanja sigurnošću - Obuka o zaštiti od požara - Edukacija iz oblasti upravljanja sigurnošću	988 38
5.	Seminari iz radnog zakonodavstva - Zakon o radu FBiH i Zakon PIO - Obuka za mentore - Upravljanje ljudskim resursima	2 3 1
6.	Obuka ISO standardi	20
7.	Ukupno	1.060

5 IZVJEŠTAJ KAPITALNIH ULAGANJA U 2022. GODINI

U 2022. godini planirana su kapitalna ulaganja iz vlastitih sredstva u iznosu od 1.070.000 KM, ostvarena su u iznosu 422.216,79 KM (tabela 24) dok investicije u toku iz vlastitih sredstava iznose 445.244,00 KM (tabela 24).

Ostvarena kapitalna ulaganja iz tuđih izvora iznose 1.314.941,52 KM, a Investicije u toku iz tuđih izvora iznose 479.710,00 KM.

Tabela 23 Tabelarni pregled kapitalnih ulaganja iz vlastitih sredstava u 2022. godini

Rb.	Naziv stalnog sredstva	Vrijednost (KM)
1.	Komunalno vozilo	230.000,00
2.	Računarska oprema (serveri, računari, printeri, monitori,...)	54.616,15
3.	Diferencijal i glava motora	27.613,59
4.	Pumpe	15.938,78
5.	Sanacije (kancelarija, WC-a...)	13.251,59
6.	Kancelarijski namještaj (ormari, ladičari, stolovi, stolice,...)	11.145,05
7.	Hidraulična presa pe-38 400v	11.048,00
8.	Hidromotor	10.394,40
9.	Gps uređaj 65kom	10.222,22
10.	Fiskalne kase	1.862,00
11.	Izrada projekata (Bjelašnica, zemni gas)	5.800,00
12.	Klima uređaji (5 kom.) i servis	7.916,46
13.	Urgradnja kamera gl. Obj.	997,00
14.	Alat	3.126,13
15.	Usisivač kracher wd	384,62

16.	Lisice za vozila 20 kom	5.994,00
17.	Atlas copco kobra	5.900,00
18.	Trimer sthil fs 350 čistač	1.072,48
19.	Ventil nožne kočnice	4.934,32
UKUPNO		422.216,79

Tabela 24 Pregled kapitalnih ulaganja - Investicije u toku iz vlastitih sredstava 2022. godini

Rb.	Naziv stalnog sredstva	Vrijednost (KM)
1.	Man autosmečar	390.000,00
2.	Naplatni centar Paromlinska	5.444,00
3.	Reciklomat 5 kom	49.800,00
UKUPNO		445.244,00

Tabela 25 Pregled kapitalnih ulaganja - Investicije u toku iz tuđih izvora 2022. godini

Rb.	Naziv stalnog sred.	VRIJEDNOST (KM)
1.	Jame grobnice	5.860,00
2.	Filteri	4.700,00
3.	Izrada Glavnog projekta jama grobnice	6.000,00
4.	Filterske stanica fs -1000	84.600,00
5.	Revizija Glavnog projekta jama grobnica	450,00
6.	Ekomunal Mercedes 16 m ³	378.100,00
UKUPNO		479.710,00

Tabela 26 Pregled kapitalnih ulaganja iz tuđih izvora u 2022. godini

Rb.	Naziv stalnog sredstva	Jed. mjere	Količina	Investitor	Vrijednost (KM)
1.	Sanacija i proširenje plohe Smiljevići			Ministarstvo komunalne privrede, prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša KS	524.831,54
2.	Izgradnja boksa deponija			Federalno ministarstvo okoliša i turizma	92.681,68
3.	Puhač stihl br 600	kom	3	Općina Centar	3.008,55
4.	Akumulator hermetic ispitivač kov	kom	35	Ministarstvo saobraćaja	45.097,50
5.	Kontejneri 1.100 l polukružni	kom	60	Ministarstvo prostornog uređenja i Ministarstvo privrede	27.465,00
6.	Procesor cpu v5 2mb	kom	35	Ministarstvo saobraćaja	60.512,90
7.	Terminal printer	kom	35	Ministarstvo saobraćaja	56.544,95
8.	Solarni panel	kom	35	Ministarstvo saobraćaja	3.500,00
9.	Lcd-parkirališta	kom	35	Ministarstvo saobraćaja	4.343,80
10.	Komunalno vozilo ekomunal	kom	1	Novo Sarajevo	378.100,00
11.	Metalni kontejneri	kom		UNDP	15.255,60
12.	Mercedes-benz sprinter	kom	1	Fond za zaštitu okoliša FBiH	103.600,00
UKUPNO					1.314.941,52

5.1 Kapitalni projekti u 2022. godini

U 2022. godini Preduzeće je završilo aktivnosti na projektima koji su dogovoreni i započeti u 2022. godini i ranije. U sljedećoj tabeli dat je tabelarni pregled završenih projekata u 2022. godini.

Tabela 27 Pregled završenih projekata u 2022. godini.

Plan ulaganja - raspoloživa sredstva			KM
R.br.	Ulaganja po projektima	2022.	Ukupno sa PDV
I	Unaprijeđenje prikupljanja komunalnog otpada u Kantonu Sarajevo - Program javnih investicija		
Ia	Naziv projekta – „Nabavka specijalnog vozila za pražnjenje podzemnih i zvonastih kontejnera u općini Novo Sarajevo“	442,377,00	442,377,00
4	Izvori sredstava: Općina Novo Sarajevo	200.000,00	200.000,00
2	Izvori sredstava: Vlastita sredstva	242.377,00	242.377,00
UKUPNO ULAGANJE I		442,377,00	442,377,00
II	Uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada - Program javnih investicija		
IIa	Naziv projekta - „Podizanje javne svijesti o značaju pravilnog postupanja s otpadom“	40.915,77	40.915,77
3	Izvori sredstava: Fond za zaštitu okoliša	24.639,64	24.639,64
2	Izvori sredstava: Vlastita sredstva	16.276,13	16.276,13
IIb	Naziv projekta - „Unaprjeđenje infrastrukture za dvolinijski sistem prikupljanja otpada u Kantonu Sarajevo“	121.212,00	121.212,00
2	Izvori sredstava: Vlastita sredstva	91.212,00	91.212,00
3	Izvori sredstava: Fond za zaštitu okoliša	30.000,00	30.000,00
IIc	Naziv projekta - „Uvođenje odvojenog prikupljanja otpada u individualnim stambenim objektima u Kantonu Sarajevo – IV faza“	208.325,50	208.325,50
1	Sredstva iz Budžeta KS	208.325,50	208.325,50
IIId	Naziv projekta – „Održavanje komunalne higijene javnih površina na području općine Novo Sarajevo“ (nabavka HDPE kanti)	46.753,20	46.753,20
4	Izvori sredstava: Općina Novo Sarajevo	46.753,20	46.753,20
IIe	Naziv projekta – „Uvođenje dvolinijskog prikupljanja otpada u Općini Centar“	23.429,25	23.429,25
5	Izvori sredstava: Ekopak d.o.o.	23.429,25	23.429,25
IIIf	Naziv projekta – „Uspostava reciklažnog dvorišta u krugu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo“	51.749,54	51.749,54
2	Izvori sredstava: Vlastita sredstva	14.566,94	14.566,94
5	Izvori sredstava: Ekopak d.o.o.	17.175,60	17.175,60
6	Izvori sredstava: Zeos d.o.o.	20.007,00	20.007,00
UKUPNO ULAGANJE II		492.385,26	492.385,26
III	Unaprjeđenje sanitarnog odlaganja otpada u okviru RCUO "Smiljevići" - Program javnih investicija		
IIIa	Naziv projekta – „Sanacija čela deponije narušenog od strane Tužilaštva BiH“	120.506,45	120.506,45
1	Sredstva iz Budžeta KS	120.506,45	120.506,45
IIIb	Naziv projekta – „Izgradnja plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m ² “	614.052,90	614.052,90
1	Sredstva iz Budžeta KS	614.052,90	614.052,90
IIIc	Naziv projekta – „Dopuna Elaborata o ispitivanju stabilnosti tijela deponije sa osvrtom na mogućnost proširenja odlagališta na RCUO „Smiljevići“, GeoAvas, 2017. “	7.605,00	7.605,00
1	Sredstva iz Budžeta KS	7.605,00	7.605,00

III d	Naziv projekta – „Nabavka hemikalija za pogonski laboratorij na deponiji „Smiljevići““	5.000,00	5.000,00
1	Sredstva iz Budžeta KS	5.000,00	5.000,00
III e	Naziv projekta – „Monitoring uticaja na okolinu, prema Okolinskoj dozvoli, broj: UPI05/2-23-5-17/18 od 25.03.2020. god.“	140.000,00	140.000,00
1	Sredstva iz Budžeta KS	140.000,00	140.000,00
III f	Naziv projekta – „Realizacija aktivnosti na geodetskom snimanju zemljišta“	2.800,00	2.800,00
1	Sredstva iz Budžeta KS	2.800,00	2.800,00
UKUPNO ULAGANJE III		889.964,35	889.964,35
UKUPNO ULAGANJE (I+II+III)		1.824.726,61	1.824.726,61
Struktura ulaganja			Ukupno
1	Sredstva iz Budžeta KS	1.098.289,85	1.098.289,85
2	Vlastita sredstva	364.432,07	364.432,07
3	Fond za zaštitu okoliša	54.639,64	54.639,64
4	Općina Novo Sarajevo	246.753,20	246.753,20
5	Ekopak d.o.o.	40.604,85	40.604,85
6	Zeos d.o.o.	20.007,00	20.007,00
UKUPNO:		1.824.726,61	1.824.726,61

U izvještajnom periodu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je realizovao sljedeće projekte:

I Unaprijeđenje prikupljanja komunalnog otpada u Kantonu Sarajevo - Program javnih investicija

1. Projekat: „Nabavka opreme za komunalna preduzeća“

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je finansiralo nabavku opreme za KJKP RAD u iznosu od 1.600.000,00 KM bez PDV. U toku 2022. godine djelomično je realizovana nabavka opreme u iznosu od 925.100,00 KM bez PDV, odnosno 1.082.367,00 KM sa PDV. Za navedeni iznos nabavljeno je jedno specijalno vozilo sa kranom i presom za prikupljanje otpada i dva autosmečara do 4t. U 2023. godini planira se realizovati i nabavka autosmečara do 8t i metalnih kontejnera zapremne 1.100 l.

2. Projekat: „Nabavka specijalnog vozila za pražnjenje podzemnih i zvonastih kontejnera u općini Novo Sarajevo“.

Projekat nabavke specijalnog vozila za pražnjenje podzemnih i zvonastih kontejnera na području Općine Novo Sarajevo, zaključen između Općine Novo Sarajevo i KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo dana 13.04.2022. godine. Općina Novo Sarajevo je sufinansirala nabavku specijalnog vozila u vrijednosti od 200.000,00 KM, a ostatak u vrijednosti od 178.100,00 KM sufinansira KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo. Specijalno vozilo sa kranom za pražnjenje zvonastih i podzemnih kontejnera je isporučeno dana 14.10.2022. godine.

II Uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada - Program javnih investicija

1. Projekat: „Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo“

Projekat „Efikasan sistem upravljanja otpada u Kantonu Sarajevo“ se realizuje uz pomoć Češke razvojne agencije, a provode ga NVO People in Need i Dekonta d.o.o. Sarajevo. Opći cilj ovog projekta je doprinijeti poboljšanju uslova života i zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo jačanjem sistema upravljanja čvrstim otpadom kao i povećanjem svijesti o važnosti zaštite okoliša, posebno usredotočene na odvajanje i recikliranje otpada. Dana 28.12.2022. godine izvršena je primopredaja 4.704 komada kanti za otpad i to: 1.504 tamnosive kante zapremine 240 l, 1.600 žutih kanti zapremine 240 l i 1.600

plavih kanti zapremine 240 l te 996 kompostera zapremine 700 l. Ukupna vrijednost opreme je 5.871.160,00 CZK odnosno 482.393,39 KM bez PDV, odnosno 564.400,27 KM sa PDV.

Projekat je naročito pažnju posvetio podizanju kapaciteta znanja radnika i menadžmenta KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo kroz tri faze: I faza je obuhvatala jačanje KJKP RAD kao kantonalnog javnog preduzeća u vidu edukacije ključnog osoblja, jačanju infrastrukture, kreaciji kvalitetnijih strateških planova te sveukupnom poboljšanju upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo; II faza je obuhvatala jačanje veze između privatnog i javnog sektora kroz potencijalnu saradnju u vidu reciklaže, odvoza i upravljanja otpadom te potencijalnom ponovnom korištenju recikliranog otpada u proizvodne svrhe, a III faza je obuhvatala jačanje suštinski najbitniju interesnu stranu i krajnje korisnike odnosno građane Kantona Sarajevo. I faza je u potpunosti realizovana u 2022. godini kroz edukacije radnika KJKP RAD i to:

- Trening jačanja komunikacije sa javnošću;
- Edukacija o upravljanju otpadom uključujući analizu strukture otpada
- Edukacija na izradi Strateškog plana upravljanja otpadom KJKP RAD na području Kantona Sarajevo 2023 - 2030
- Organiziranje studijskog posjeta Češkoj Republici 17.07-22.7.2022.
- Edukacija u izradi Analize strukture otpada;
- Izrada Plana edukacije radnika KJKP „RAD“
- Edukacija i nabavka opreme

Realizovane su radionice i radni sastanci sa češkim ekspertima iz oblasti upravljanja otpadom kao i pet platformi o saradnji sa svim predstavnicima koji su uključeni u ovaj projekat.

- **30.3.- 31.3. 2022.godine – Prvi trening - Upoznavanje sa strukturom analitičkog dijela planskih dokumenata, metodologijom prikupljanja, obrade i evaluacije podataka te praktična obuka u obradi analiza za tokove otpada definisane na prethodnom treningu (mješoviti komunalni otpad, kabasti otpad, odvojeno prikupljanje - papir, plastika, staklo, metal, organski/biorazgradivi otpad).**
- **24.5.2022 – 27.5.2022. godine – Druga radionica - aktivnosti „Obuka zaposlenih u KJKP RAD iz oblasti menadžmenta i upravljanja otpadom,,**
- **31.10.2022 – 04.11. 2022. godine – Treća radionica**
  - *Plan upravljanja otpadom KJKP “RAD”-a - za odabrane vrste otpada;*
  - *Analiza otpada (Trening trenera) – na Deponiji Smiljevići;*
  - *Evaluacija analize otpada i implementacija u plan upravljanja otpadom RAD-a;*
  - *Studija izvodljivosti;*
  - *Evaluacija i definisanje zaključaka za pojedinačne sprovedene aktivnosti.*
- **14.07.2022.godine – Prva platforma za saradnju - potpisivanje Sporazuma o razumijevanju između PIN-a, KJKP „RAD“ d.o.o. i općina**
- **29.7.2022.godine - Prva dnevna radionica** za uposlenike tehničke i operativne službe KJKP “RAD” Sarajevo, na temu „Definiranje Plana za raspodjelu i instaliranje opreme unutar projekta "Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo"". Glavni ciljevi radionice su: Izrada kriterija o odabiru područja za distribuciju opreme u Kantonu Sarajevo; Definisanje smjernica i kriterija za izradu distribucijskog plan te Smjernice za izradu GIS baze podataka
- **29.9.2022.godine – Druga platforma za saradnju – definiranje distribucionog plana za raspodjelu i instaliranje opreme unutar projekta.**
- **17.11.2022.godine – Treća platforma za saradnju – povećanje efikasnosti odnosa s javnošću u smislu podizanja svijesti o značaju sortiranja i recikliranja.**
- **30.11.2022.godine – Četvrta platforma za saradnju – Mogućnosti izmjena zakonodavnog /podzakonskog okvira u sklopu projekta “Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo”.**
- **13.12.2022.godine – Peta platforma za saradnju – Istraživanje mogućnosti i uključivanje privatnog sektora u sistem upravljanja otpadom u sklopu projekta “Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo”.**

Projekat se nastavlja i u 2023. godini kada će sve do sada urađeno biti primijenjeno i u praksi te se u 2023. godini očekuju puni efekti ovog projekta.

2. Projekat: „Opština sa nula otpada - Centar“ i „Opština sa nula otpada - Ilijaš“

Projekat „*Opštine sa nula otpada*“ finansira Evropska unija u okviru IPA programa prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014-2020 sa ciljem postizanja dugoročne resursne efikasnosti u sektoru upravljanja otpadom. Kroz primjenu zajedničkih akcija baziranih na principima nula otpada i cirkularne ekonomije, projekat nastoji da ojača društveno-ekonomski razvoj u prekograničnom području između Srbije i Bosne i Hercegovine, kroz primjer 6 pilot opština: 3 u Republici Srbiji i 3 u Bosni i Hercegovini. Tom prilikom u Kantonu Sarajevo obuhvaćene su opštine Centar i Ilijaš te su kroz projekat nabavljene HDPE kante zapremine 120 l i to: 350 žutih HDPE kanti i 350 crnih HDPE kanti, 350 kompostera zapremine 400 l i 6 metalnih kontejnera otvorenog tipa zapremine 7m³ zelene boje. Ukupna vrijednost nabavljene opreme je 37.837,00 eura odnosno 74.002,00 KM.

3. Projekat: „Podizanje javne svijesti o značaju pravilnog postupanja s otpadom“

Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava, zaključen između Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, dana 05.04.2022. godine. Finansijska sredstva su odobrena u okviru projekta „*Podizanje javne svijesti o značaju pravilnog postupanja sa otpadom*“. Tom prilikom izvršena je izrada promotivnog materijala, izrada video spota o historijskom razvoju KJKP „RAD“, izrada brošure/biltena, izrada EKO video igrice o pravilnom odlaganju otpada, izrada maskote pod nazivom „Čistunko“, postavljanje info pultova i organizovanje akcija čišćenja. Fond za zaštitu okoliša sufinansirao je nabavku u iznosu od 24.639,64 KM.

4. Projekat: „Unaprjeđenje infrastrukture za dvolinijski sistem prikupljanja otpada u Kantonu Sarajevo“

Ugovor o dodjeli finansijskih sredstava, zaključen između Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo dana 05.04.2022. godine. Shodno tome odobravaju se finansijska sredstva se u svrhu finansiranja nabavke opreme u okviru projekta „*Unaprjeđenje infrastrukture za dvolinijski sistem prikupljanja otpada u Kantonu Sarajevo*“ – nabavka kiperi 3t. Fond za zaštitu okoliša sufinansirao je nabavku u iznosu od 30.000,00 KM dok je KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo sufinansirao u iznosu od 91.212,00 KM, tako da je ukupna vrijednost nabavke vozila kiperi 3t 121.212,00 KM

5. Projekat: „Uvođenje odvojenog prikupljanja otpada u individualnim stambenim objektima u Kantonu Sarajevo – IV faza“

Kroz projekat „*Uvođenje odvojenog prikupljanja otpada u individualnim stambenim objektima u Kantonu Sarajevo – IV faza*“ od 25.07.2019.godine, izvršena je priprema tenderske dokumentacije za nabavku 60 kontejnera 1.100l plastičnih sa poklopcem sa specijalnim otvorom (30 plavih i 30 žutih kontejnera 1.100l za prikupljanje papirne i plastične ambalaže); letaka za edukaciju stanovništva za kante (6.000 komada) i naljepnica otpornih na UV i kišu u dva različita dizajna za reciklažne kontejnere 1.100 l (100 komada) u ukupnom iznosu od 33.176,54 KM sa PDV.

6. Projekat: „Održavanje komunalne higijene javnih površina na području općine Novo Sarajevo“

Kroz projekat: „Održavanje komunalne higijene javnih površina na području općine Novo Sarajevo“, zaključen između Općine Novo Sarajevo i KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, dana 07.04.2022. godine, izvršena je nabavka novih kompleta posuda – HDPE kanti. Tom prilikom izvršena je nabavka 180 kompleta kanti zapremine 120 l i 180 kompleta kanti 240 l u ukupnom iznosu od 46.753,20 KM sa PDV.

7. Projekat: „Uvođenje dvolinijskog prikupljanja otpada u Općini Centar“

Projekat „Uvođenje dvolinijskog prikupljanja otpada u Općini Centar“ realizuje se u saradnji sa Ekopak d.o.o. – Društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom d.o.o. Sarajevo. Cilj projekta je zajednička saradnja na uvođenju dvolinijskog prikupljanja otpada u stambenim objektima Općine Centar. Ekopak d.o.o. je za potrebe projekta izvršio nabavku kanti u iznosu od 23.429,25 KM.

8. Projekat: „Uspostava reciklažnog dvorišta u krugu KJKP „RAD“ – KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo“

Zajednička saradnja na uspostavi reciklažnog dvorišta u krugu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo između KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, Ekopak - Društvo za postupanje sa ambalažnim otpadom d.o.o. Sarajevo i ZEOS eko-sistem - Društvo za postupanje otpadom električnom i elektronskom opremom d.o.o. Sarajevo. Ukupna vrijednost nabavljene opreme je 31.780,00 KM. Realizacija ovog projekta je izuzetno zapažena, jer se izgradnjom reciklažnog dvorišta riješava problem odlaganja otpada pored kontejnera kao i stvaranje mini deponija pored istih, što doprinosi povećanju javne higijene u glavnom gradu.

III Unaprijeđenje sanitarnog odlaganja otpada u okviru RCUO "Smiljevići" - Program javnih investicija

1. Projekat: „Sanacija čela deponije narušenog od strane Tužilaštva BiH“

„Projekat sanacije čela deponije narušenog od strane Tužilaštva BiH“ je finansiran i realizovan od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo u iznosu od 120.506,45 KM.

2. Projekat: „Izgradnja plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m²“

Projekat: „Izgradnja plohe za odlaganje komunalnog otpada na površini od 5.000 m²“ (folija, sistem za procjedne vode, recirkulacija filtrata, sistem otplinjavanja). Radovi su finalizirani i izvršena je primopredaja te je ploha dana 19.05.2022. godine zvanično puštena u pogon. Vrijednost projekta je 614.052,90 KM, a isti je finansiran od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

3. Projekat: „Elaborat o ispitivanju stabilnosti tijela deponije“.

Dopuna *Elaborata o ispitivanju stabilnosti tijela deponije sa osvrtom na mogućnost proširenja odlagališta na RCUO "Smiljevići"*, GeoAvas, 2017.g. Prema Programu aktivnosti Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je nosioc realizacije ove aktivnosti, a vrijednost iste je 7.605,00 KM.

4. Projekat: „Nabavka hemikalija za pogonski laboratorij na deponiji "Smiljevići"“

Nabavka hemikalija za pogonski laboratorij na deponiji "Smiljevići" finansirana od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo u iznosu od 5.000 KM.

5. Projekat: „Monitoring uticaja na okolinu, prema Okolinskoj dozvoli, broj: UPI05/2-23-5-17/18 od 25.03.2020. godini“

Monitoring uticaja na okolinu, prema Okolinskoj dozvoli, broj: UPI05/2-23-5-17/18 od 25.03.2020. god, finansiran je od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša u iznosu od 140.000,00 KM. U mjesecu maju 2022. godine je otpočela realizacija monitoringa.

6. Projekat: „Izgradnja dvije jame grobnice i Nabavka i ugradnja tri biofiltera na postojeće tri jame grobnice na deponiji Smiljevići“

Tokom 2022. godine dobivena je građevinska dozvola za izgradnju jama grobnica, a u prethodnom periodu je realizovana ugradnja tri biofiltera. Nastavak realizacije projekta i izvođenje radova na izgradnji jama grobnica očekuje se u 2023. godini.

7. Projekat: „Sanacija klizišta uz internu saobraćajnicu kod platoa za inertni otpad na deponiji Smiljevići“

Projekat sanacije klizišta uz internu saobraćajnicu kod platoa za inertni otpad na deponiji „Smiljevići“ u vrijednosti od 180.266,97 KM, a nosioci projekta su Federalno ministarstvo okoliša i turizma sa 77.757,31 KM i Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo sa 90.133,48 KM. Potpisan je ugovor sa izvođačima radova koji su započeti u izvještajnom periodu.

8. Projekat: Realizacija aktivnosti na geodetskom snimanju zemljišta“

Projekat na realizaciji aktivnosti na „Geodetskom snimanju zemljišta“ za otkup parcela na deponiji „Smiljevići“ finansiran je od strane Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša u vrijednosti od 2.800,00 KM.

6 IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU

6.1 Prihodi

U 2022. godini ostvaren je ukupan prihod u iznosu 44.167.562 KM i isti je za 7,02% veći od Rebalansa plana za 2022. godinu, odnosno za 2.895.562 KM, dok je u odnosu na prethodnu godinu veći za 6,13% odnosno 2.552.207 KM.

Strukturu ukupnih prihoda čine poslovni prihodi, ostali prihodi i dobici, finansijski prihodi i ostali prihodi.

Tabela 28 Tabelarni prikaz strukture ostvarenog prihoda

R.b.	OPIS	Rebalans plana 2022 (KM)	Ostvareno 2021. god (KM)	Ostvareno 2022. god (KM)	Index %	Index %
	broj kolone	1	2	3	4=3/2	5=3/1
I	PRIHODI					
1.	Poslovni prihodi	31.100.000	31.087.877	31.630.522	101,75	101,71
	- prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	30.753.000	30.738.144	31.399.298	102,15	102,10
	-prihodi od prodaje gotovih proizvoda	347.000	349.733	231.224	66,11	66,64
2.	Ostali prihodi i dobici	9.712.000	10.177.312	12.170.034	119,58	125,31
3.	Finansijski prihodi		343.400	363.190		
	- prihodi od kamata		336.927	315.560	105,76	82,54
	- neto pozitivne kursne razlike	440.000	6.432	0	93,66	
	- ostali finansijski prihodi		41	47.630		
4.	Ostali prihodi	20.000	6.766	3.816	56,4	19,08
	UKUPNO PRIHODI (1 do 4)	41.272.000	41.615.355	44.167.562	106,13	107,02

Poslovni prihodi iznose 31.630.522 KM što je 71,61% ukupnih prihoda, i veći su za 542.645 KM ili 1,75% u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode od pruženih usluga na domaćem tržištu koji su ostvareni u iznosu od 31.399.298 KM i za 2,15% veći su od prihoda u prethodnoj godini, a za 2,1% veći su od Rebalansa plana za 2022. godinu, čine 71,09% ukupnih prihoda.

Prihodi od prodaje gotovih proizvoda ostvareni su u iznosu od 231.224 KM, čine 66,64% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 33,89% manji su od ostvarenog prihoda u 2021. godini, čine 0,52% ukupnih prihoda.

Tabela 29 Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu

R.b.	OPIS	Rebalans plana 2022 (KM)	Ostvaren o 2021 (KM)	Ostvaren o 2022 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
1(1.a +1.b)	POSLOVNI PRIHODI	31.100.000	31.087.877	31.630.522	101,75	101,71
1.1.	Prihodi od individualne komunalne potrošnje	24.308.000	24.171.795	25.561.370	105,74	105,15

1.1.1.	- redovan odvoz komunalnog otpada-fizička lica	11.756.000	11.738.018	11.946.627	101,8	101,6
1.1.2.	- redovan odvoz komunalnog otpada-pravna lica	12.120.000	12.033.858	12.840.374	106,7	105,9
1.1.3.	- vanredan odvoz otpada	355.000	322.619	517.707	160,5	145,8
1.1.4.	- čišćenje i pranje	47.000	47.584	13.730	28,9	29,2
1.1.5.	-potvrde i saglasnosti	30.000	29.716	35.442	119,3	118,1
1.1.6.	- sporazumi	0	0	207.490	-	-
1.2.	- Ljetno održavanje saobraćajnica, signalizacija i rušenje	2.182.000 2.144.000 38.000	2.039.820 1.996.410 43.410	1.525.418 1.478.287 47.131	74,78 74,0 108,6	69,9 68,9 124,0
1.3.	- Zimsko, mašinsko i ručno održavanje saobraćajnica i trotoara prema dobijenim ugovorima sa Direkcijom za ceste KS, općinama i ostalo	1.720.000	1.809.477	1.498.014	82,8	87,1
1.4.	- Usluge deponovanja otpada za treća lica i uništenje robe	293.000	290.267	171.387	59,0	58,5
1.5.	- Prihod od kafilerskih usluga	40.000	39.965	115.662	289,4	289,2
1.6.	- Saobraćaj u mirovanju	2.210.000	2.332.733	2.527.447	108,3	114,4
	- garaže	1.380.000	1.487.493	1.420.792	95,5	103,0
	- parking prostori	707.000	707.789	916.605	129,5	129,6
	- pauk služba	123.000	137.451	190.050	138,3	154,5
1.a	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	30.753.000	30.738.144	31.399.298	104,06	104,88
1. b	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	347.000	349.733	231.224	66,11	66,63
1.	razvrstani otpad	149.000	137.163	216.650	157,95	145,40
2.	proizvodnja i prodaja asfalta trećim licima	198.000	212.570	14.574	6,85	7,36

Prihod od individualne komunalne potrošnje ostvareni su u iznosu od 25.561.370 KM i veći su od Rebalansa plana za 2022. godinu za 5,15%, a za 5,74% veći su od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini.

Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica ostvaren je u iznosu od 11.946.627 KM i veći je za 1,6% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 1,8% veći je u odnosu na prethodnu godinu, a što je posljedica većeg obima uključene korisne površine korisnika usluga, obzirom da se cijena usluga nije mijenjala od 1998. godine.

Tabela 30 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica

Opis	Planirani prihod u 2022.god (KM)	Ostvaren prihod u 2021.god (KM)	Ostvaren prihod u 2022.god (KM)	Index	Index
1	2	3	4	5=4:3	6=4:2
Fizička lica	11.756.000	11.738.018	11.946.627	101,8	101,6

Opis	Broj objekata u 2021. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2021. god.	Broj objekata u 2022 god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2022. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	4:2	5:3
Fizička lica	155.178	9.356.270	158.560	9.734.793	102,18	104,05

Broj novouključenih objekata za fizička lica povećan je za 2,18% (3.382 objekata) u odnosu na 2021. godinu, dok je korisna površina za fizička lica povećana za 4,05% (378.523 m²).

Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica ostvaren je u iznosu od 12.840.374 KM, zabilježio je povećanje od 5,9% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, a za 6,7% veći je u odnosu na prethodnu godinu. Cijena usluga nije se mijenjala od 1996. godine.

Povećanje fakturisanog prihoda u odnosu na prethodnu godinu obezbjeđeno je nizom aktivnosti organizovanih tokom godine u terenskoj službi koja je u organizaciji ekonomsko pravnog sektora.

Tabela 31 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica

Opis	Planirani prihod u 2022.god (KM)	Ostvaren prihod u 2021.god (KM)	Ostvaren prihod u 2022.god (KM)	Index	Index
1	2	3	4	5=4:3	6=4:2
Fizička lica	11.756.000	11.738.018	11.946.627	101,8	101,6

OPIS	Broj objekata u 2021. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2021. god.	Broj objekata u 2022. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2022. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	4:2	5:3
Fizička lica	155.178	9.356.270	158.560	9.734.793	102,18	104,05

Opis	Planirani prihod u 2022. god (KM)	Ostvareni prihod u 2021. god (KM)	Ostvareni prihod u 2022. god (KM)	Index	Index
1	2	3	4	4:2	4:3
Pravna lica	12.120.000	12.033.858	12.840.374	106,7	105,9

OPIS	Broj objekata u 2021. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2021. god.	Broj objekata u 2022. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2022. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	4:2	5:3
Pravna lica	13.627	3.028.904	14.366	3.208.814	105,42	105,94

Iz prethodne tabele uočljivo je povećanje korisne površine pravnih lica za 5,94% (179.910 m²), i povećanje broja novouključenih objekata za 5,42% (739 objekata) u odnosu na 2021. godinu.

Vanredan odvoz otpada, odnosno odvoz otpada po narudžbi - ostvaren je prihod u iznosu 517.707 KM, veći je za 45,8% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 60,5% veći je u odnosu na isti period prethodne godine.

Čišćenja i pranja (usluge po narudžbi ili ugovori) – je ostvaren prihod u iznosu od 13.730 KM, što čini 29,2% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 71,1% manji je u odnosu na prethodnu godinu. To je prihod koji je ostvaren angažovanjem cisterni na isporuci vode ili na uslugama pranja saobraćajnica po narudžbi, od strane trećih lica.

Prihod od izdatih potvrda i saglasnosti je ostvaren u iznosu od 35.442 KM i isti je za 18,1% veći od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 19,3% veći je od ostvarenja u prethodnoj godini.

Prihodi po sporazumima iznose 207.490 KM, odnose se na interventne mjere za prekomjernu zagađenost zraka u Kantonu Sarajevo u iznosu od 174.802 KM, divlje deponiju 28.412 KM i čišćenje i pranje 4.276 KM.

Prihod ljetnog održavanja i izgradnje saobraćajnica, signalizacije i rušenja je ostvaren u iznosu od 1.525.418 KM, manji je za 30,1% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 25,22% manji je u odnosu na prethodnu godinu.

Prihod Zimske službe (fakturisani) je ostvaren u iznosu od 1.498.014 KM i isti čini 87,1% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 17,2% manji je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini.

Prihod usluge deponovanja otpada za treća lica i uništenje robe - ostvarene su u iznosu od 171.387 KM, isti čini 58,5% Rebalansa plana za 2022. godinu i za 41% manji je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini.

Prihod od kafilerskih usluga (fakturisani) je ostvaren u iznosu od 115.662 KM, veći je od Rebalansa plana za 2022. godinu za 189,2%, a za 189,4% veći je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini

Tabela 32 Prihod R.J. Saobraćaj u mirovanju

R b.	Saobraćaj u mirovanju	Rebalans plana 2022. god (KM)	Ostvareno 2021. god (KM)	Ostvareno 2022. god. (KM)	Index %	Index %
	broj kolone	1	2	3	4=3/2	5=3/1
1.	- naplata parkinga - garaže	1.380.000	1.487.493	1.420.792	95,5	103,0
2. 1.	- naplata parkinga - parking karte	260.000	252.848	274.252	108,5	105,5
2. 2.	- naplata parkinga - parking naljepnice	127.000	130.214	181.355	139,3	142,8
2. 3.	- naplata parkinga - postavljanje lisica	22.000	22.540	42.845	190,1	194,8
2. 4.	- naplata parkinga - parkomat	298.000	302.187	418.153	138,4	140,3
2.	Ukupno parking prostori (2.1.do 2.4.)	707.000	707.789	916.605	129,5	129,6
3. 1.	- usluge pauk službe	105.000	117.840	168.537	143,0	160,5
3. 2.	- ležarina	18.000	19.611	21.513	109,7	119,5
3.	Ukupno „Pauk“ služba (3.1.do 3.2.)	123.000	137.451	190.050	138,3	154,5
UKUPNO PRIHODI (1+2+3)		2.210.000	2.332.733	2.527.447	108,3	114,4

Prihod RJ Saobraćaj u mirovanju je ostvaren u iznosu od 2.527.447 KM (fakturisani), što je za 14,4% više u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, a za 8,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnosi se na naplatu parkinga-garaže, parking karte, parking naljepnice, parkomat, postavljanje lisica, usluge pauk službe i ležarinu.

Bitno je napomenuti da je prihod od parking prostora povećan za 29,5%, a „Pauk“ službe za 38,3% u odnosu na prethodnu godinu. Razlog povećanja prihoda od parking prostora jeste puštanje u promet svih 30 parkomata tako da su sve zone parkirališta stavljene pod kontrolu. Također su učinjeni dodatni naponi na kontroli uličnih parking mjesta gdje se postavljaju lisice. Kada je u pitanju povećanja prihoda od pauk službe treba navesti činjenicu da je uspostavljena kvalitetnija saradnja sa nadležnim policijskim službama u premještanju vozila koji su se nepropisno parkirali.

Prihodi od prodaje gotovih proizvoda su ostvareni u iznosu od 231.224 KM, čine 66,63% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 33,89% manji su u odnosu na isti period prethodne godine. Odnosi se na prihod ostvaren od prodaje razvrstanog otpada u iznosu od 216.650 KM, veći je za 45,4% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, a za 57,95% veći je od prihoda u prethodnoj godini.

Prihod ostvaren proizvodnjom i prodajom asfalta trećim licima je ostvaren u iznosu od 14.574 KM, što čini 7,36% Rebalansa plana za 2022. godinu, odnosno 6,85% ostvarenja u prethodnoj godini. Osnovni razlog neispunjenja planiranih količina proizvodnje i prodaje asfalta je nedostatak sirovina za proizvodnju zbog problema sa provođenjem postupaka javne nabavke.

Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti su ostvareni u iznosu od 12.170.034 KM, veći su za 25,31% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 19,58% veći su od ostvarenog prihoda u 2021. godini. Odnose se na: prihod Zajedničke komunalne potrošnje i Komunalnih redara (dotacija), vanredan prihod, odloženi prihod i ostale prihode.

Tabela 33 Prikaz ostalih prihoda i dobitaka u 2022. godini

Rb.	OPIS	Rebalans plana 2022 god. (KM)	Ostvareno 2021. god. (KM)	Ostvareno 2022. god (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
1.1.	zajednička komunalna potrošnja	5.492.000	5.325.622	5.242.482	98,4	95,5
1.2.	komunalni redari - dotacija	1.190.000	1.190.685	1.160.873	97,5	97,6
1.3.	odloženi prihod	1.100.000	1.334.060	1.802.841	135,1	163,9
1.4.	vanredan prihod	1.570.000	1.680.153	2.290.219	136,3	145,9
1.5.	ostali prihodi (sudski troškovi, ref. posuđene radne snage, ukidanje rezervisanja...)	360.000	646.792	1.673.619	258,75	464,89
UKUPNO (2.1. – 2.5.)		9.712.000	10.177.312	12.170.034	119,58	125,31

Tabela 34 Prihod Zajedničke komunalne potrošnje

Red.	OPIS	Rebalans plana 2022. god (KM)	Ostvareno 2021. god (KM)	Ostvareno 2022. god (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
2.1. (2.1.1. – 2.1.7)	Prihodi od usluga zajedničke komunalne potrošnje	5.492.000	5.325.622	5.242.482	98,4	95,5
2.1.1.	- ručno čišćenje saobraćajnica	2.575.000	2.409.287	2.514.265	104,4	97,6
2.1.2.	- mašinsko čišćenje saobraćajnica	630.000	632.275	531.815	84,1	84,4
2.1.3.	- pranje javnoprometnih saobraćajnica	742.000	752.398	889.929	118,3	119,9
2.1.4.	- održavanje javne higijene - divlje deponije	270.000	278.929	249.828	89,6	92,5
2.1.5.	- održavanje zelenih površina općine Ilijaš	200.000	199.381	135.394	67,9	67,7
2.1.6.	Higijeničarski servis - budžet	355.000	349.224	301.031	86,2	84,8
2.1.7.	Zimsko održavanje trotoara, stepenica i mostova finansirano iz Budžeta KS	720.000	704.128	620.220	88,1	86,1

Prihod Zajedničke komunalne potrošnje je ostvaren u iznosu od 5.242.482 KM, manji je za 1,6% odnosu na prethodnu godinu, a za 4,5% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu.

Odnosi se na ručno čišćenje saobraćajnica, mašinsko čišćenje saobraćajnica, pranje saobraćajnica, uklanjanje divljih deponija, održavanje zelenih površina općine Ilijaš, higijeničarski servis, zimsko održavanje trotoara, stepenica i mostova i na dotaciju za Komunalne redare.

Dotacija - Komunalni redari - Dotacija za Komunalne redare iz budžeta Kantona Sarajevo ostvarena je u iznosu od 1.160.873 KM i manja je za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu, a za 2,4% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu.

Odloženi prihod - Princip sučeljavanja prihoda i rashoda iznos je koji je sadržan u vrijednosti stalnih sredstava nabavljenih putem donacije i istovremeno u vrijednosti iskazane amortizacije, a ostvaren je u iznosu od 1.802.841 KM, što je za 63,9% više u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, a za 35,1% više u odnosu na prethodnu godinu.

Vanredan prihod predstavlja naplaćena tužena i otpisana potraživanja i ostvaren je u iznosu od 2.290.219 KM, veći je za 45,9% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 36,3% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo je vrsta prihoda koja prevashodno zavisi od rada sudova i izdatih tužbenih zahtjeva.

Tabela 35 Struktura naplaćenog vanrednog prihoda u 2022. godini po vrstama usluga je sljedeća

Opis	Ostvareno u 2021.god. (KM)	Ostvareno u 2022.god. (KM)	Index
1	2	3	4=3:2
PRAVNA LICA – redovan odvoz	744.013	948.848	127,53
FIZIČKA LICA – redovan odvoz	916.038	1.301.261	142,05
VANREDNI KUPCI	9.449	37.170	393,37
GARAŽE – čuvanje vozila	10.653	2.940	27,59
UKUPNO	1.680.153	2.290.219	136,3%

Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 1.673.619 KM, veći su od Rebalansa plana za 364,89%, a za 158,75% u odnosu na prethodnu godinu.

Odnose se na sufinansiranje javnih radova u iznosu od 158.172 KM, sudske troškove u iznosu od 372.018 KM (fizička lica 316.813 KM, pravna lica 54.955 KM, ostalo 249 KM), prihode po osnovu otpisa ili umanjavanja ostalih obaveza 770.277 KM, prihode po osnovu ispravke greške iz ranijih perioda 311.697 KM, prihodi od naplate štete 12.349 KM, prihodi od najma 49.052 KM i ostalo 54 KM.

Finansijski prihodi su ostvareni u iznosu 363.190 KM, manji su za 17,46% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 5,76% veći su od ostvarenog prihoda u 2021. godini. Odnose se na prihode od kamata u iznosu od 315.560 KM i ostale finansijske prihode u iznosu od 47.630 KM (protest bankovnih garancija).

Ostali prihodi - su ostvareni u iznosu od 3.816 KM, odnose se na viškove sirovina i materijala.

6.2 Troškovi i rashodi

Ukupni troškovi i rashodi u 2022. godini su ostvareni u iznosu od 43.916.251 KM, veći su za 6,48% od Rebalansa plana za 2022. godinu, dok su za 5,77% odnosno 2.398.759 KM, veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Poslovni rashodi iznose 38.944.753 KM, što je 88,67% ukupnih rashoda preduzeća. U odnosu na isti period prethodne godine ovi rashodi imaju povećanje od 2.968.908 KM ili 8,3%.

Ostali rashodi i gubici iznose 4.971.498 KM, čine 11,33% ukupnih rashoda, a za 10,29% odnosno 570.149 KM, manji su u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 36 Troškovi i rashodi

Rb.	OPIS	Rebalans plana 2022. god (KM)	Ostvareno 2021. god (KM)	Ostvareno 2022. god (KM)	Index %	Index %
	broj kolone	1	2	3	4=3/2	5=3/1
II	TROŠKOVI I RASHODI					
1.	Materijalni troškovi	7.270.000	4.408.241	4.952.627	112,35	68,12%
1.1.	- utrošene sirovine i materijal	3.450.000	1.694.175	1.251.287	73,86	36,27%
1.2.	- utrošena energija i gorivo	2.700.000	2.098.642	2.926.977	139,47	108,41%
1.3.	- utrošeni rezervni dijelovi	700.000	442.806	505.839	114,23	72,26%
1.4.	- otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	420.000	172.618	268.524	155,56	63,93%
2.	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih i dr. fizičkih lica	27.192.000	24.423.083	27.237.796	111,52	100,17%
2.1.	- plate i naknade plata	22.600.000	19.973.774	22.378.572	112,04	99,02%
2.2.	- troškovi službenih putovanja	8.000	3.500	15.269	436,26	190,86%
2.3.	- troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika	4.280.000	4.137.659	4.636.113	112,05	108,32%
2.4.	- troškovi naknada članova odbora, komisija i sl.	24.000	25.265	47.893	189,56	199,55%
2.5.	- troškovi naknada ostalim fizičkim licima	280.000	282.885	159.949	56,54	57,12%
3.	Troškovi proizvodnih usluga	556.000	292.147	313.737	107,39	56,43%
3.1.	- troškovi usluga održavanja	450.000	241.090	276.152	114,54	61,37%
3.2.	- troškovi zakupa i ostale proizv. usl.	106.000	51.057	37.585	73,61	35,46%
4.	Amortizacija i troškovi rezervisanja	2.400.000	2.259.252	3.762.806	166,55	156,78%
4.1.	- troškovi amortizacije	2.100.000	2.143.943	2.191.758	102,23	104,37%
4.2.	- troškovi rezervisanja	300.000	115.309	1.571.048	1362,46	523,68%
5.	Nematerijalni troškovi	1.551.000	4.708.431	4.248.835	90,24	273,94%
5.1.	- troškovi neproizvodnih usluga	806.000	727.731	1.010.834	138,90	125,41%
5.2.	- troškovi reprezentacije	10.000	3.568	3.590	100,62	35,90%
5.3.	- troškovi premija osiguranja	130.000	146.310	133.436	91,20	102,64%
5.4.	- troškovi platnog prometa	57.000	59.779	96.996	162,26	170,17%
5.5.	- troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	370.000	383.656	399.686	104,18	108,02%
5.6.	- troškovi poreza, naknada, taksi i drugih držbina	60.000	3.316.949	2.532.993	76,37	4221,66%
5.7.	- troškovi članskih doprinosa i sl. obaveza	103.000	58.246	50.755	87,14	49,28%
5.8.	- ostali nematerijalni troškovi	15.000	12.192	20.545	168,51	136,97%
6.	Finansijski rashodi	100.000	33.485	45.736	136,59	45,74%
7.	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	2.123.000	5.360.454	3.258.270	60,78%	153,47%
8.	Ostali rashodi i gubici	50.000	32.399	96.444	297,68%	192,89%
UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI (1 do 8)		41.242.000	41.517.492	43.916.251	105,78%	106,48%

Materijalni troškovi ostvareni su u iznosu od 4.952.627 KM, čine 68,12% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 12,35% veći su od troškova u prethodnoj godini. Odnose se na utrošene sirovine i materijal, energiju i gorivo, rezervne dijelove i otpis sitnog inventara, alata, HTZ opreme i autoguma.

Troškovi sirovina i materijala su ostvareni u iznosu od 1.251.287 KM, manji su za 26,14% u odnosu na prethodnu godinu, a za 63,73% manji su od Rebalansa plana za 2022. godinu.

Odnose se na troškove sirovina i materijala za asfaltnu bazu u iznosu od 298.322 KM, održavanje i izgradnju saobraćajnica 149.457 KM, troškove signalizacije 32.680 KM, zimske službe u iznosu od 416.849 KM, javne higijene 110.453 KM, čišćenja i pranja 74.554 KM, održavanja i servisiranja

mehanizacije 79.956 KM, sektora za ekonomske pravne i opće poslove 27.521 KM, higijenskog servisa 2.512 KM, saobraćaja u mirovanju 4.046 KM i kancelarijskog materijala 54.937 KM

Tabela 37 Prikaz utrošenih količina sirovina za proizvodnju asfalta u 2022. godini uporedivo sa 2021. godinom

OPIS	J/M	Količina u 2021. godini (t)	Vrijednost 2021. godini (KM)	Količina u 2022. godini (t)	Vrijednost u 2022. godini (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6	7=5/3	7=5/3
Frakcija -krečnjak -spilit	t	11.123,88	170.330	2.043,62	70.044	18	41
		10.531,23	145.231	1.111,94	15.487	11	11
		592,65	25.129	931,68	54.557	157	286
Bitumen polimer 50/905	t	14,742	19.076	35,798	55.488	243	291
Bitumen B-60	t	388,621	342.140	122,528	149.310	31	44
Filer	t	218,58	9.942	94,03	4.278	43	43
Genicel	kg	980,00	4.508				
Iterlene In 2000 Special	kg	3.104,95	23.287	1.768,78	13.266	57	57
Lož ulje	l	6.600,00	9.778	1.400,00	3.166	21	32
Topcal	kg	-	-	4	7		
Ostalo			11.288				
			590.349		295.559		50

Tabela 38 Prikaz cijena sirovina za proizvodnju asfalta u 2022. godini uporedivo sa 2021. godinom

OPIS	J/M	Prosječna cijena u 2021. god (KM)	Prosječna cijena u 2022. god. (KM)	Index %
1	2	3	4	5=4:3
Frakcija -krečnjak -spilit	t	13,80	13,93	101
		42,40	58,56	138
Bitumen polimer 50/905		1.294,00	1.550,04	120
Bitumen B-60	t	877,82	1.218,58	139
Filer	t	45,49	45,5	100
Genicel	kg	4,6	-	-
Iterlene In 2000 Special	kg	7,5	7,5	100
Lož ulje	l	1,482	2,26	152

Troškovi za redovno održavanje i izgradnju saobraćajnica iznose 149.457 KM, i za 32% manji su u odnosu na prethodnu godinu, a kao posljedica smanjenog obima poslova tokom 2022. godine.

Troškovi posipnog materijala su ostvareni u iznosu od 404.942 KM i za 31% manji su u odnosu na prethodnu godinu. U narednom dijelu izvještaja dat je tabelarni pregled troškova posipnog materijala količinski i vrijednosno uporediv sa prethodnom godinom za usluge zimske službe.

Tabela 39 Prikaz utrošenih količina i vrijednosti posipnog materijala u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom

OPIS	Potrošena količina u 2021. godini (t)	Potrošena količina u 2022. godini (t)	Index	Iznos 2021. godini (KM)	Iznos 2022. godini (KM)	Index %
1	2	3	4=3:2	5	6	7=6:5
Industrijska so	3.488,08	2.951,78	85	519.863	362.623	70
	3.373,27	2.538,58		496.444	278.330	56
	114,8	413,20		23.414	84.293	360
Frakcija	709,499	524,17	74	15.608	11.532	74
Kalcijum hlorid	62,212	39,159	63	48.912	30.788	63

UKUPNO				584.384	404.942	69
--------	--	--	--	---------	---------	----

Pokazatelji iz prethodne tabela upućuju na činjenicu da su u 2022. godini potrošene manje količine posipnog materijala i to soli za 15%, frakcije za 26% i kalcijum hlorida za 37%.

Tabela 40 Prikaz cijena posipnog materijala u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom

OPIS	Cijena posipnog materijala u 2021. godini (KM/ toni)	Cijena posipnog materijala u 2022. godini (KM/toni)	Index %
1	2	3	4=3:2
Industrijska so	147,17	109,64	74
Industrijska so (vreće 50 kg)	204,00	204,00	100
Frakcija	22,00	22,00	100
Kalcijum hlorid	786,23	786,23	100

- Troškovi kancelarijskog materijala ostvareni su u iznosu od 54.937 KM, a veći su za 3,5% u odnosu na prethodnu godinu. Najveću stavku ovih troškova čine: nalog blagajni, račun-priznanica, fotokopir papir, toneri, registratori...
- Troškovi energije i goriva ostvareni su u iznosu od 2.926.977 KM, i čine 6,7% ukupnih troškova. U odnosu na isti period prethodne godine ovi troškovi veći su za 39,47% odnosno 828.335 KM.
- Troškovi električne energije ostvareni su u iznosu od 260.985 KM i isti su za 1,53% veći u odnosu na prethodnu godinu, a za 13% manji su od Rebalansa plana za 2022. godinu.
- Troškovi goriva i maziva ostvareni su u iznosu od 2.665.993 KM, veći su za 11% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 45,4% veći su u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 41 Pregled potrošnje goriva i maziva u 2022. godini uporediv sa prethodnom godinom

OPIS	Potrošnja goriva i maziva u 2021. god. (KM)	Potrošnja goriva i maziva u 2022. god. (KM)	Index %
1	2	3	4=3:2
Eurodizel	1.761.773	2.587.979	146,89
Mazivo i benzin	71.838	78.014	108,59
Prosječna cijena dizela	1,79	2,73	152,51

OPIS	2021. god. (l)	2022.god. (l)	Index
Eurodizel	984.450	947.058	96,20

Iz prethodne tabele je uočljivo smanjenje potrošnje goriva za 37.392 litra, odnosno za 3,8% u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi dizela u izvještajnom periodu veći su za 46,89 % u odnosu na isti period prethodne godine, a kao posljedica povećane jedinične cijene goriva za 52,51%. Osnovni razlozi smanjenja utrošenih količina goriva jesu u boljem planiranju i efikasnijem korištenju svih resursa.

Tabela 42 Pregled potrošnje goriva po mjestu nastanka u 2022. godini uporedivo sa 2021. godinom

OPIS	Potrošnja euro-dizela u 2021. god (l)	Potrošnja euro-dizela u 2022. god (l)	Index	Razlika potrošnje u litrima
1	2	3	3:2	4
KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo (službena vozila i kombi koji se koristi po potrebi za sve pogone)	1.447	1.271	88	-176
Javna higijena (operativna služba)	3.907	5.033	129	+1.126
Prikupljanje i odvoz otpadaka	613.875	604.665	98	-9.210
Čišćenje i pranje saobraćajnica	69.370	56.518	81	-12.852
Zimska služba	48.120	35.670	74	-12.450
Pauk služba	8.383	10.090	120	+1.707
Gradska parkirališta	2.021	2.567	127	+546
Gradska deponija	115.231	125.436	109	+10.205
Reciklaža odvojeno prikupljanje i sortiranje)	25.864	31.752	123	+5.888
Kafilerske usluge	6.480	5.894	91	-586

Komunalni redari	5.200	4.893	94	-307
Rušenje i signalizacija	961	984	102	+23
Ljetno održavanje saobraćajnica	65.911	50.074	76	-15.837
Asfaltna baza	8.192	3.629	44	-4.563
Održavanje mehanizacije	1.991	1.528	77	-463
Tehnički servis	3.252	3.246	100	-6
Sktor za ek., pravne i opće poslove	4.245	3.808	90	-437
UKUPNO	984.450	947.058	96	-37.392

Troškovi rezervnih dijelova ostvareni su u iznosu od 505.839 KM i manji su za 27,74% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, dok su za 14,23% veći u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi sitnog inventara, alata, HTZ opreme i auto guma ostvareni su u iznosu od 268.524 KM i manji su od Rebalansa plana za 36,07%, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 55,56%.

Tabela 43 Struktura troškova sitnog inventara, alata, auto guma i HTZ opreme u 2022. godini

OPIS	IZNOS 2021. god. (KM)	IZNOS 2022.god. (KM)	INDEX
1	2	3	4=3:2
Sitan inventar	6.552	4.782	72,98
Alat	6.425	11.498	178,95
Auto gume	71.910	98.174	136,52
HTZ oprema	87.731	154.070	175,61
UKUPNO	172.618	268.524	155,56

U strukturi ovih troškova najveću stavku čine troškovi HTZ opreme u iznosu od 154.070 KM, a odnose se na nabavku HTZ cipela, gumenih čizama, kapa, radnih majica, jakni, pantalona i ostalog, a sve u skladu sa Pravilnikom o zaštiti na radu.

Troškovi auto guma iznose 98.174 KM, veći su za 36,52% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2022. godini nabavljeno je alata u iznosu od 11.498 KM, što je za 78,95% više u odnosu na prethodnu godinu, a sitnog inventara u iznosu od 4.782 KM.

Troškovi plata i ostalih primanja radnika i drugih fizičkih lica

Troškovi plata i ostalih primanja radnika i drugih fizičkih lica ostvareni su u iznosu od 27.237.796 KM, što je 62,02% ukupnih troškova preduzeća, i veći su za 11,52% odnosno 2.814.713 KM u odnosu na prethodnu godinu, a za 0,17% veći su od Rebalansa plana za 2022. godinu sa sljedećom strukturom:

Tabela 44 Plate i naknade plata u 2022. godini

OPIS	IZNOS (KM) u 2021. godini	IZNOS (KM) u 2022 god.	INDEX
1	2	3	4=3:2
Ukupni troškovi plata	19.973.774	22.378.572	112,04
Neto plata	11.647.044	12.930.121	111,01
Porezi i doprinosi	8.326.730	9.448.451	113,47
Prosječna bruto plata	1.404	1.553	110,61
Prosječna neto plata	920	1.018	110,65

Razlog povećanja ovih troškova je primjena kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede, a koji je u primjeni od 01.01.2022. godine. Prilikom obračuna plate radnicima se obračunava minuli rad, noćni rad, prekovremeni rad, rad na praznik i rad u dane sedmičnog odmora.

Troškovi službenih putovanja ostvareni su u iznosu od 15.269 KM, veći su za 90,86% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a 4 puta su veći u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika su ostvareni u iznosu od 4.636.113 KM, a odnose se na topli obrok, troškove prevoza na posao i s posla, regres za godišnji odmor i ostale naknade radnicima.

Isplata ostalih naknada (toplog obroka, prevoza, regresa) izvršena je u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak u visini neoporezivih iznosa.

Tabela 45 Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika

Opis	Iznos (KM) u 2021. god	Iznos (KM) u 2022. god.	Index
1	2	3	4=3:2
Troškovi prevoza (53 KM po radniku)	678.331	655.719	96,66
Troškovi toplog obroka	2.720.295	2.854.158	104,92
Troškovi regresa (u skladu sa zakonskim ograničenjem)	513.076	583.884	113,80
Troškovi ostalih materijalnih prava radnika	223.644	528.636	236,37
Kotizacije za seminire, savjetovanja, stručno usavršavanje	2.313	13.716	592,99
UKUPNO	4.137.659	4.636.113	112,05

Troškovi toplog obroka ostvareni su u iznosu od 2.854.158 KM i isti su 4,92% veći od troškova u prethodnoj godini. Obračun toplog obroka vrši se na osnovu mjesečnog prosjeka neto plaće po zaposlenom u FBiH.

Troškovi prevoza radnika ostvareni su u iznosu od 655.719 KM i isti su za 3,34% manji u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi regresa ostvareni su u iznosu od 583.884 KM i isplaćeni su u skladu sa zakonskim odredbama i Kolektivnim ugovorom.

Ostale naknade radnicima u iznosu od 528.636 KM odnose se na isplate za otpremnine prilikom odlaska radnika u penziju 167.016 KM, pomoći i naknade troškova zaposlenima u ostalim slučajevima 34.758 KM, pomoći i naknade troškova sahrane u slučaju smrti 107.974 KM, ostale isplate, naknade troškova, materijalnih prava i jubilarne nagrade zaposlenim 218.888 KM.

Ovi troškovi veći su u odnosu na prethodnu godinu za 136,37%.

Tabela 46 Ostale naknade radnicima

Vrsta naknade	Broj radnika u 2021. god.	2021. god. (KM)	Broj radnika u 2022. god.	2022. god. (KM)	Index
1	2	3	4	5	6=5:3
Otpremnine prilikom odlaska u penziju	33	105.648	46	167.016	158,08
Pomoć i naknade troškova sahrane u slučaju smrti	55	68.662	35	107.974	157,25
Pomoć i naknade troškova zaposlenima u ostalim slučajevima (naknada za umrle radnike koji su bili u radnom odnosu)	14	39.148	11	34.758	88,78
Ostale isplate, naknade troškova i materijalna prava zaposlenima	400	10.185	1.127	218.888	2149,12
UKUPNO		223.643		528.636	236,37

Razlog povećanja ovih troškova (materijalne pomoći) je primjena kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede.

Kotizacije za seminire i naknade za stručno usavršavanje iznose 13.716 KM.

Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl. u iznosu od 47.893 KM i veći su za 99,55% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 89,56% veći su u odnosu na prethodnu godinu. Ove troškove čine

naknade članovima Nadzornog odbora 18.030 KM, Odbora za reviziju 18.030 KM, Skupštine preduzeća 2.370 KM i raznih komisija 9.462 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima (javni radovi) iznose 159.949 KM, manji su za 42,88% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 43,46% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi proizvodnih usluga su ostvareni u iznosu od 313.737 KM i čine 56,43% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 7,39% veći su u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se na troškove održavanja i troškove zakupa.

Usluge održavanja sredstava rada ostvarene su u iznosu od 276.152 KM manji su za 38,63% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 14,54% veći su u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na popravke sredstava rada od strane drugih pravnih lica. Najveći iznos sredstava utrošen je za održavanje transportnih sredstava u iznosu od 197.380 KM, troškove tekućeg održavanja 77.992 KM i troškove investicionog održavanja sredstava rada 780 KM.

Troškovi zakupa iznose 37.585 KM, a odnose se na troškove zakupa postrojenja i ostale opreme 7.459 KM, troškove zakupa poslovnog prostora 11.786 KM, te ostali troškovi zakupa 18.340 KM. Ovi troškovi su za 64,54% manji od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 26,39% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Amortizacija i troškovi rezervisanja

Troškovi amortizacije su ostvareni u iznosu od 2.191.758 KM i čine 5% ukupnih troškova preduzeća. Isti su za 4,37% veći od Rebalansa plana za 2022. godinu, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 2,23%, odnosno 47.815 KM.

Troškovi amortizacije nastali su obračunom troškova primjenjujući poreske stope u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Troškovi rezervisanja ostvareni su u iznosu od 1.571.048 KM, odnose se na za sudske sporove i štetne ugovore (za period do 12 mjeseci) u iznosu od 172.938 KM, a koji su na kantonalnom sudu na odlučivanju i troškove rezervisanja za otpremnine zaposlenika u iznosu od 1.398.110 KM (za period duži od 12 mjeseci 1.307.979 KM i za period kraći od 12 mjeseci 90.131 KM).

Nematerijalni troškovi

Ostvareni su u iznosu od 4.248.835 KM, veći su za 173,94% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 9,76% manji su od troškova u prethodnoj godini.

Odnose se na: troškove neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, poštanskih i telekomunikacijskih usluga, poreza, naknada, taksi..., članskih doprinosa i obaveza i ostale nematerijalne troškove.

Troškovi neproizvodnih usluga iznose 1.010.834 KM, viši su za 25,41% od Rebalansa Plana za 2022. godinu, a za 38,9% veći su u odnosu na prethodnu godinu. Ove troškove čine zdravstvene usluge, komunalne usluge, revizijske, advokatske, notarske, kontrole kvaliteta i atestiranja, čišćenja prostorija zaštitarske usluge i ostale neproizvodne usluge.

Troškovi zdravstvenih usluga ostvareni su u iznosu od 45.718 KM, i za 58,4% veći su u odnosu na isti period prethodne godine. Ovi troškovi odnose se na finansiranje rada ambulate medicine rada za potrebe uposlenika, kao i na obavezne ljekarske preglede radnika.

Troškovi komunalnih usluga ostvareni su u iznosu od 615.794 KM, i isti su za 4,84% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Ovi troškovi odnose se na troškove vode 315.897 KM, troškove grijanja 52.616 KM, troškove gasa 237.393 KM, troškove kanalizacije 3.755 KM, troškove deratizacije 5.495 KM i ostalo 140 KM. U narednoj tabeli prikazana je struktura ovih troškova u 2022. godini uporedivo sa prethodnom godinom.

Tabela 47 Struktura nematerijalnih troškova u 2022. godini uporedivo sa prethodnom godinom

Vrsta troškova	2021. god. (KM)	2022. god. (KM)	Index
1	2	3	4=3:2
Troškovi vode	315.799	315.897	100,03
Troškovi gasa	216.913	237.393	109,44
Troškovi toplana	45.210	52.616	116,38
Troškovi kanalizacije	3.755	3.755	100
Troškovi deratizacije	5.495	5.495	100
Ostali troškovi	140	140	100
UKUPNO	587.312	615.794	104,84

Iz podataka iz prethodne tabele može se konstatovati povećanje troškova gasa i toplana u odnosu na isti period prethodne godine.

Troškovi revizije su ostvareni u iznosu od 10.000 KM. Advokatske usluge iznose 15.825 KM i za 44,52% veće su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi kontrole, kvaliteta i atestiranja iznose 92.513 KM, i veći su 3,5 puta u odnosu na isti period prethodne godine. Zaštitarske usluge iznose 35.912 KM, i za 5,83% veće su u odnosu na isti period prethodne godine.

Ostale neproizvodne usluge iznose 195.569 KM (putarine, najam toaleta, katastar, izrada fotografija, potvrde, izrada projekata, smještaj hrana i pregled pasa, komunalijada, najam hidraulične korpe, vaganje kamiona, eko video igrice i mobilne aplikacije, čišćenje prostorija, notarske usluge, ugradnja odbojne ograde, promocija reciklažnog dvorišta, geodetsko snimanje zemljišta,...).

Troškovi reprezentacije su ostvareni u iznosu od 3.590 KM i čine 35,9% Rebalansa plana za 2022. godinu, dok su za 0,62% veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Troškovi premije osiguranja su ostvareni u iznosu od 133.436 KM, veći su za 2,64 % od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 8,8% manji su u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na premije osiguranja stalnih sredstava 2.275 KM, premije osiguranja zaposlenih od posljedica nesretnog slučaja 46.767 KM, osiguranje sredstava u transportu 83.707 KM, ostale troškove premije osiguranja 687 KM.

Tabela 48 Pregled troškova osiguranja u 2022. godini uporediv sa 2021. godinom

Opis	Ostvareno u 2021. (KM)	Ostvareno u 2022. (KM)	Index
1	2	3	3:2
Premije osiguranja sredstava u transportu	99.162	83.707	84,41
Premije osiguranja zaposlenih od posljedica nesretnog slučaja	43.200	46.767	108,25
Premije osiguranja stalnih sredstava	2.285	2.275	99,56
Ostali troškovi premije osiguranja	1.663	687	41,31
UKUPNO	146.310	133.436	91,2

Troškovi platnog prometa su ostvareni u iznosu od 96.996 KM, a odnose se na troškove platnog prometa u zemlji 71.813 KM, bankovne garancije 14.026 KM, troškove garancija po austrijskom kreditu 10.962 KM, ostali troškovi platnog prometa IPA II 195 KM. Ovi troškovi veći su za 70,17% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 62,26% veći su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga su ostvareni u iznosu od 399.686 KM i veći su za 8,02% od Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 4,18% veći su u odnosu na prethodnu godinu.

Isti se odnose na elektronsko štampanje računa 305.480 KM, troškove telefona 47.221 KM, ostali PTT troškovi 12.460 KM, troškovi interneta 12.247 KM, poštanske usluge 22.278 KM.

Tabela 49 Pregled troškova PTT usluga ostvarenih u 2022. godini uporedivi sa 2021. godinom

Opis	Ostvareno u 2021. god. (KM)	Ostvareno u 2021. god. (KM)	Index
1	2	3	3:2
Poštanske usluge	23.052	22.278	96,64
Otprema računa poštom i elektronsko štampanje računa	289.534	305.480	105,50
Troškovi telefona	46.890	47.221	100,70
Troškovi interneta	12.675	12.247	96,62
Ostale poštanske i telekomunikacione usluge	11.505	12.460	108,30
UKUPNO	383.656	399.686	104,18

Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina, ostvareni su u iznosu od 2.532.993 KM i manji su za 23,63% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 50 Pregled troškova poreza, naknada, taksi i drugih dažbina u 2022. godine

Opis	2021. god. (KM)	2022. god. (KM)	Index
1	2	3	4=3/2
Taksa na istaknutu firmu	2.805	17.960	640,28
Naknada za šumu	17.733	15.460	87,18
Naknada za vodu	27.145	36.849	135,74
Tehnički pregled, registracija vozila	134.161	121.959	90,90
Administrativne takse	8.034	6.569	81,76
Sudske takse (60.612 tužbi za fizička lica i 25 za garaže)	3.110.019	2.299.489	73,93
Takse za nabavljene naftne derivate	8.129	7.682	94,53
Porez na imovinu	120	1.520	1266,66
Ostali porezi, takse naknade i druge dražbine na teret pravnog lica	8.803	8.057	91,50
Ostali porezi- PDV sporazumi		17.448	-
UKUPNO	3.316.949	2.532.993	76,37

Troškovi članskih doprinosa i slične obaveze iznose 50.755 KM, manji su za 50,72% u odnosu na Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 12,86% manji u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na članarinu privrednoj komori u iznosu od 9.700 KM i vanjskotrgovinska komora 41.055 KM.

Ostali nematerijalni troškovi iznose 20.545 KM, odnose se na troškove oglasa u štampi, osim reklamnih u iznosu od 18.885 KM, troškove pretplate na stručna glasila 1.480 KM i dnevnu štampu 180 KM.

Finansijski rashodi

Ostvareni su u iznosu od 45.736 KM, čine 45,74% Rebalansa plana za 2022. godinu, a za 36,59% veći su u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se na rashode od kamata nepovezanih strana u iznosu od 23.697 KM i negativnih kursnih razlika 22.039 KM.

Rashode od kamata nepovezanih strana čine: kamate po kreditima banaka 13.876 KM, rashode od kamata po osnovu korištenih najмова 1.626 KM, zatezne kamate iz dužničko povjerilačkih odnosa 145 KM, ostale zatezne kamate 8.050 KM.

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja

Na poziciji rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja evidentiran je iznos od 3.258.270 KM. Ovi troškovi za 53,47% veći su od Rebalansa plana za 2022. godinu, dok su za 39,22% manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 51 Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja

Opis	Tuženo u rashodu u 2021. god. (KM)	Tuženo u rashodu u 2022. god. (KM)	Index
1	2	3	4=3:2
Vanredni kupci	30.239	-	-
Pravna lica	1.935.115	-	-
Fizička lica	3.383.420	3.254.460	96,18
Garaže	11.680	3.810	32,61
UKUPNO	5.360.454	3.258.270	60,78

Ostali rashodi su ostvareni u iznosu od 96.444 KM i veći su za 92,89% u odnosu na Rebalans plana za 2022. godinu, a za 197,68% u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se troškove sudskih i drugih sporova 14.459 KM, kazne za privredne prestupe i prekršaje 53.940 KM, naknade štete trećim licima 15.086 KM i rashode iz prošle godine 12.959 KM.

Nakon podmirenja poreskih obaveza u iznosu od 232.838 KM, ostvarena je neto dobit u iznosu od 18.473 KM.

6.3 Finansijski rezultat

Tabela 52 Finansijski rezultat

E L E M E N T I	2021. god. (KM)	2022. god. (KM)
Prihod	41.615.355	44.167.562
Rashod	41.517.492	43.916.251
Bruto dobit	97.863	251.311
Porez na dobit	35.494	232.838
Neto dobit	62.369	18.473

Nakon podmirenja poreskih obaveza u iznosu od 232.838 KM, ostvarena je neto dobit u iznosu od 18.473 KM.

Porez na dobit je obračunat u iznosu od 232.838 KM. Stavke koje uvećavaju osnovicu za obračun poreza na dobit su : amortizacija garaža, kazne za prekršaje, rashodi na ime 70% iznosa reprezentacije te rezervisanja za sudske sporove i otpremnine.

Na dan 31.12.2022. godine ukupna aktiva, odnosno pasiva iznosila je 65.544.285 KM i ista je za 5.560.646 KM veća u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 53 Bilans stanja na dan 31.12.2022. godine

E L E M E N T I	2021. god. (KM)	2022. god. (KM)
- ulaganja u investicione nekretnine	20.821.627	22.501.783
- zemljište	5.214.619	5.214.619
- građevinski objekti	2.750.773	3.152.404
- postrojenja, oprema i namještaj	5.258.788	4.814.681
- transportna sredstva	1.329.162	1.188.477
UKUPNO DUGOROČNA IMOVINA	35.803.484	37.900.704
- kupci u zemlji	13.467.762	12.496.267
- sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	1.190.880	1.417.239
- ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	712.208	812.535
- proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	360.552	400.570
- ugovorna imovina	39.317	31.054
- novac i novčani ekvivalenti	8.262.966	12.483.454
- ostala finansijska imovina, dati avansi, gotovi proizvodi	40.351	2.462
- akontacija poreza na dobit	106.119	-

UKUPNO KRATKOROČNA IMOVINA	24.180.155	27.643.581
UKUPNO AKTIVA:	59.983.639	65.544.285
- revalorizacije rezerve za nekretnine, postrojenja i opreme	32.999.944	34.130.623
- akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	8.352.781	9.161.489
- statutarne rezerve	65.770	70.926
- dobit tekućeg perioda	62.369	18.473
- državni kapital	10.000	10.000
UKUPNO KAPITAL-VLASTITA SREDSTVA	41.490.864	43.391.511
- kratkoročne ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	6.512.947	8.890.619
- dugoročni odgođeni prihod	5.497.614	5.439.320
- obaveze prema dobavljačima	1.201.291	2.950.658
- dugoročne obaveze po uzetim kreditima	3.820.406	2.285.761
- kratkoročni odgođeni prihod	140.864	869.320
- ostalo iz obaveza	1.319.653	1.717.096
UKUPNO OBAVEZE - ZADUŽENOST	18.492.775	22.152.774
UKUPNO PASIVA:	59.983.639	65.544.285

Dugoročna imovina

Nabavna vrijednost dugoročne imovine na dan 31.12.2022. godine iznosi 98.520.334 KM, ispravka vrijednosti je 60.619.630 KM, što znači da je ova imovina amortizovana (otpisana) sa 61,5%, odnosno neto sadašnja vrijednost iznosi 37.900.704 KM.

Amortizacija za obračunski period 2022. godine iznosi 2.191.758 KM.

Najveća neto sadašnja vrijednost dugoročne imovine je: Ulaganja u investicione nekretnine i iznosi 22.501.783 KM, što je 59,4% ukupne dugoročne imovine.

U odnosu na stanje početkom godine, ova sredstva imaju povećanje za 1.680.156 KM ili 59,4%.

U 2022. godini izvršena je procjena dugotrajne imovine od strane ovlaštenog procjenitelja. U skladu sa MRS 36- Umanjenje vrijednosti imovine procjenjena je vrijednost ukupne dugotrajne imovine preduzeća i izvršen test na umanjeње imovine po kojem je vrijednost ukupne dugotrajne imovine preduzeće dobijene DCF metodom i troškovnom metodom veća od knjigovodstvenog stanja imovine na 31.12.2022. godine i ne zahtjeva korekciju i umanjeње u skladu sa odredbama MRS 36. Što se tiče investicionih nekretnina procjenjena fer vrijednost je veća od vrijednosti nekretnina u poslovnim knjigama preduzeća te je izvršena revalorizacija istih sa efektom u iznosu od 1.883.255 KM.

Kratkoročna (obrtna) imovina

Tekuća (obrtna) sredstva na dan 31.12.2022. godine iznose 15.160.127 KM, što je u odnosu na stanje 01.01.2022. godine, smanjenje za 757.062 KM ili 4,8%. Prosječno korištena tekuća sredstva iznose 15.538.658 KM.

Zalihe

Ukupne zalihe na dan 31.12.2022. godine iznose 1.850.126 KM što je u odnosu na stanje na početku godine povećanje za 220.225 KM ili 14,4%.

Najveće zalihe su sirovina, materijala i rezervnih dijelova i sitan inventar u iznosu od 1.417.239 KM u odnosu na stanje početkom godine, imaju povećanje za 226.359 KM ili 19%.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Na dan 31.12.2022. godine iznose 13.310.001 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine smanjenje za 977.287 KM ili 6,8 %.

Najveća potraživanja su na poziciji Kupci u zemlji u iznosu od 12.496.267 KM, a u odnosu na stanje na početku godine ova potraživanja imaju smanjenje za 971.495 KM ili 7,2%.

Na drugom mjestu po veličini su potraživanja iskazana na rednom broju Ostala imovina i potraživanja uključujući i razgraničenja u iznosu od 812.535 KM.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Iskazani iznos gotovine na dan 31.12.2022. godine iznosi 12.483.454 KM, i zabilježeno je povećanje u iznosu od 4.220.488 KM ili 51,1% u odnosu na dan 01.01.2022. godine.

Kapital

Kapital preduzeća na dan 31.12.2022. godine iznosi 43.391.511 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine povećanje za 1.900.647 KM ili 4,6%.

Na dan 31.12.2022. godine društvo je kapitalom (vlastitim sredstvima) finansiralo 66,2% raspoložive aktive.

Vlasnički kapital iznosi 10.000 KM.

Najveća stavka u kapitalu nalazi se na Revalorizacionim rezervama u iznosu od 34.130.623 KM. U odnosu na stanje početkom godine, ova pozicija ima povećanje za 1.130.679 KM ili 3,4%. U skladu sa procjenom investicijskih nekretnina preduzeće je evidentiralo povećanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 1.883.255 KM.

Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda ranijih godina iznosi 9.161.489 KM, a u odnosu na stanje na početku godine, ima povećanje za 808.708 KM ili 9,7%.

Obaveze (zaduženost)

Obaveze društva (zaduženost) na dan 31.12.2022. godine iznose 22.152.774 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine povećanje za 3.659.999 KM ili 19,8%. Na dan 31.12.2022. godine preduzeće je obavezama (tuđim sredstvima) finansiralo 33,8% raspoložive aktive.

Najveće obaveze su na poziciji kratkoročne ostale obaveze, uključujući i razgraničenja u iznosu od 8.890.619 KM. U odnosu na stanje početkom godine, ove obaveze imaju povećanje za 2.377.672 KM ili 36,5%.

Preduzeće je u 2022. godini izvršilo rezervisanja za otpremnine radnika u skladu sa MRS19- Primanja zaposlenih. Obračun je izvršen od strane ovlaštenog aktuara.

Obaveze na poziciji Dugoročni odgođeni prihod iznose od 5.439.320 KM, i u odnosu na stanje na početku godine ove obaveze imaju smanjenje za 58.294 KM ili 1,1%.

Dugoročne obaveze po uzetim kreditima iznose 2.285.761 KM. U odnosu na početak godine ove obaveze imaju smanjenje od 1.534.645 ili 40,2%.

Na dan 31.12.2022. godine obaveze za dugoročne kredite iznose 2.285.761 KM i to:

- Austrlijski kredit 1.256.961 KM
- Svjetske banke 1.028.800 KM

Kredit Svjetske banke u iznosu od 2.608.292 KM zaključen je 10.06.2003. godine između Federacije Bosne i Hercegovine i KJKP "RAD" -a d.o.o. Sarajevo na period od 25 godina uključujući osam godina grejs perioda, a odnosi se na Projekat upravljanja čvrstim otpadom. Otplata je počela 15.04. 2011. godine i traje do 15.10.2027. godine. Kredit Vlade Austrije u iznosu od 2.765.315 KM, a odnosi se na Nabavku opreme za odvoz kućnog otpada - 14 specijalnih vozila smečar roto pres, na period od 13 godina uključujući grejs period od 4 godine. Otplata kredita je počela je 31.01. 2018. godine i traje do 31.01.2026. godine)

Obaveze prema dobavljačima iznose 2.950.658 KM. U odnosu na početak godine ove obaveze imaju povećanje za 1.749.368 KM ili 145,6%.

Najveće obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2022. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

Tabela 54 Najveće obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2022. god.

Opis	Iznos (KM)
HIFA PETROL	619.941,15
SV COMPANY	456.300,00
GENERAL LOGISTIC	442.377,00
BOM IMPEKS	405.648,59
AUTO LIJANOVIĆ	121.212,00
HIFA OIL	98.129,49
MACOT SOL	95.472,00
INTER AUTO	94.003,76
TQM	63.416,61
AUTOELEKTRA	61.532,98
OSTALO	492.624,58
UKUPNO	2.950.658,10

Stepen naplate

Tabela 55 Stepen naplate

OPIS	Stepen naplate u 2018. god. (%)	Stepen naplate u 2019. god. (%)	Stepen naplate u 2020. god. (%)	Stepen naplate u 2021. god. (%)	Stepen naplate u 2022. god. (%)
Pravna lica	82	83	85	85	87
Fizička lica	80	81	81	84	85

Iz tabele se može vidjeti da je stepen naplate u zadnjih pet godina imao tendenciju rasta, osim u 2020. godini kod fizičkih lica, gdje je zadržan na nivou 2019. godine, najvećim dijelom zbog Covid 19, jer je platežna moć građana bila smanjena.

Tabela 56 Prikaz stepena naplate po djelatnostima u 2022. godini uporedive sa prethodnim godinama

Opis	2020. godina (%)	2021. godina (%)	2022. godina (%)
Ugostiteljstvo	64	69	75
Administracija	88	89	91
Trgovine prehrane	92	92	92
Mesnice	83	74	69
Ostalo	85	84	85

Iz prethodne tabele može se uočiti povećanje procenta naplate kod ugostiteljstva i administracije, dok je naplata kod ostalih djelatnosti smanjena ili na prošlogodišnjem nivou.

Potraživanja od kupaca

Ukupna potraživanja od kupaca iznose 61.037.096 KM od čega je tuženo 53.852.553 KM. Tokom poslovanja u rashod je ukalkulisano 48.540.829 KM, a iznos tuženog što nije u rashodu iznosi 5.311.724 KM. Na dan 31.12.2022. godine ukupna potraživanja tekuće godine iznose 9.361.930 KM.

Tabela 57 Tabelarni prikaz tuženih sa 31.12.2022. godine

Opis	Tuženo u rashodu (KM)	Tuženo nije u rashodu (KM)	Ukupno (KM)
Vanredni kupci	944.160	0	944.160
Pravna lica	14.365.488	2.496.384	16.861.872
Fizička lica	33.156.705	2.815.340	35.972.044
Garaže	74.476	0	74.476
UKUPNO	48.540.829	5.311.724	53.852.553

U narednoj tabeli dat je prikaz ročnosti nenaplaćenih 61.037.096 KM potraživanja.

Tabela 58 Tabelarni prikaz ročnosti potraživanja na dan 31.12.2022. godine

Opis	Do 30 dana (KM)	Do 6 mjeseci (KM)	Do 12 mjeseci (KM)	Preko 1 godine (KM)	Ukupno (KM)
Vanredni kupci	380.506	488.820	35.363	738.812	1.643.501
Pravna lica	1.218.874	1.323.895	659.928	19.556.732	22.759.429
Fizička lica	380.477	1.482.413	908.511	33.687.097	36.458.498
Garaže	43.573	20.813	13.947	97.334	175.668
Ukupno	2.023.429	3.315.942	1.617.750	54.079.975	61.037.096

Najveći iznosi odnose se na nenaplaćena potraživanja za usluge redovnog odvoza smeća za pravna i fizička lica.

Tabela 59 Pregled većih dužnika (vanredni kupci) na dan 31.12.2022. godine

Opis	Iznos (KM)
ZOI 84	257.057,12
KS Ministarstvo saobraćaja	221.548,91
Općina Centar	192.874,99
Općina Novo Sarajevo	82.688,39
Općina Novi Grad	80.628,00
Ministarstvo komunalne privrede	53.712,40
Vojska FBiH	50.269,18
Poljoprivredno dobro Butmir	40.609,03
Općina Stari grad	33.606,47
Milkos d.d.	29.168,19
Ostalo	601.668,36
UKUPNO	1.643.831,04

6.3.1 Pokazatelji analize finansijskih izvještaja

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost preduzeća da podmiri svoje kratkoročne obaveze o dospeljeću. Likvidnost mjeri koliko se brzo imovina može pretvoriti u novac. Najvažniji pokazatelji likvidnosti su koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti i koeficijent trenutne likvidnosti. Što su pokazatelji veći, likvidnost je bolja.

Tekuća likvidnost pokazuje sposobnost preduzeća da podmiri svoje kratkoročne obaveze. Tekuća likvidnost obuhvaća cjelokupnu kratkotrajnu imovinu. Predstavlja odnos između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obaveza. Koeficijent tekuće likvidnosti ima kontrolnu mjeru dva, što znači da imate dvostruko više kratkotrajne imovine nego što su vaše kratkoročne obaveze. Stopa **tekuće likvidnosti** na dan 31.12.2022. godine iznosi 191,96% , što znači da je na svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće imalo 191,96 KM tekućih sredstava. Ovaj pokazatelj je smanjen za 27,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Ubrzana likvidnost pokazuje ima li preduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospjele obaveze, a bez prodaje svojih zaliha. Njegova je kontrolna mjera jednaka ili veća od 1. Ako je kontrolna mjera manja od jedan, preduzeće nema dovoljno unovčive imovine da bi moglo podmiriti svoje kratkoročne obaveze. Stopa ubrzane likvidnosti na dan 31.12.2022. godine iznosi 179,32%, što znači da je na svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće imalo 179,32 KM novčanih sredstava i potraživanja. Ovaj pokazatelj je smanjen za 27,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa **trenutne likvidnosti** na dan 31.12.2022. godine iznosi 86,68% , što znači da je na svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće imalo 86,68 KM novčanih sredstava i potraživanja. Ovaj pokazatelj je smanjen za 3,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent finansijske stabilnosti mora biti manji od jedan. Kada je manji od jedan, to su likvidnost i finansijska stabilnost veće, odnosno udio radnoga kapitala je veći. Ako je veći od 1 znači da je dugoročna imovina finansirana iz kratkoročnih obaveza, tj. onda postoji deficit radnog kapitala. Radni kapital je razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obaveza. Stopa **finansijske stabilnosti** likvidnosti na dan 31.12.2022. godine iznosi 74,11%, što znači da je sa 74,11 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne imovine). Ovaj pokazatelj je povećan za 5,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i način kako preduzeće finansira svoju imovinu. Oni određuju stepen korištenja finansijskih sredstava za koja se firma zadužila.

Zaduženost pokazuje do koje mjere preduzeće koristi zaduživanje kao oblik finansiranja odnosno koliki je postotak imovine nabavljan zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je finansijski rizik , a što je manji, niži je finansijski rizik. U pravilu stopa zaduženosti treba da je 50% odnosa duga i imovine ili manja. Stopa **zaduženosti** na dan 31.12.2022. godine iznosi 33,8%, što znači da je ukupna imovina finansirana iz tuđih sredstava sa 33,8% ili sa 22.152.774 KM. Ovaj pokazatelj je povećan za 9,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa vlastitog finansiranja govori o tome koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. Njegova bi vrijednost trebala biti veća od 50%. Stopa **vlastitoga finansiranja** na dan 31.12.2022. godine iznosi 66,20%. Ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 66,2% ili sa 43.391.511 KM. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 4,3%.

Stope pokrića I i II govore o pokriću dugotrajne imovine kapitalom, odnosno kapitalom uvećanom za dugoročne obaveze. Ukoliko je vrijednost pokazatelja stepen pokrića II veća od 1 to znači da je dio dugoročnih izvora iskorišten za finansiranje kratkotrajne imovine.

Stopa pokrića I zlatno bankarsko pravilo na dan 31.12.2022. godine iznosi 114,49%. Stalna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 114,5% ili sa 43.391.511 KM. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 1,2%.

Stopa pokrića II zlatno bilansno pravilo na dan 31.12.2022. godine iznosi 134,94%. Stalna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava i dugoročnih obaveza sa 134,94% ili sa 51.143.270 KM. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 4,9%.

Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda. Pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Stopa ekonomičnosti na dan 31.12.2022. godine iznosi 100,57%. Za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 100,57 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 0,3%.

Stopa ekonomičnosti prodaje na dan 31.12.2022. godine iznosi 81,22%. Za svakih 100 KM poslovnih rashoda preduzeće ostvari 81,22 KM poslovnih prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 6%.

Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama. Mjere sposobnost preduzeća da ostvari određeni nivo dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu. Marža profita predstavlja odnos između neto dobiti i ukupnih prihoda. **Bruto marža profita** na dan 31.12.2022. godine iznosi 0,57%. Za svakih 100 KM ukupnog prihoda preduzeće ostvari 0,57 KM bruto dobiti. Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 142%.

v.d. DIREKTORICA

Vera Arnautović, dipl.pravnik

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE

»RAD«

SARAJEVO

Broj:

11303/23.

Datum:

12.06.

200 god.